

JULI 2021

Liahona

Visar oss alla vägen till Jesus Kristus

FRÄLSNINGSPLANEN:
**LYSER UPP VÅR
VÄG HEM**

ETT BUDSKAP FRÅN ÄLDSTE SOARES

Vår himmelske Fader vill ha oss tillbaka, sidan 8

"LEVANDE I KRISTUS"

Frälsning för små barn som dör, sidan 12

White River, Jamaica

White River är en flod som ligger nära orten Ocho Rios, där en av kyrkans grenar träffas i ett köpcenter på Main Street. Den första grenen i Jamaica organiserades 1970. I dag har kyrkan i Jamaica

6 668 medlemmar

1 stav, 1 mission,
18 församlingar

7 släktforskningscenter

"Ett överflöd av lycka"

I Spanish Town, en stad inte långt från Kingston, njuter Andrew Harrison och hans dotter Sydan av att tillbringa tid tillsammans. "Profeterna säger att föräldrarna har ett högtidligt ansvar att ta hand om sina barn", säger Andrew. "Goda föräldrar får glädjas åt ett överflöd av lycka."

"Var stilla och vet att jag är Gud."

LÄRAN OCH FÖRBUNDEN 101:16

Vi kan relatera till gångna tiders sista dagars heliga

Som historiker i projektet Joseph Smith Papers tycker jag om att hålla tal på andakter och att prata med kyrkans medlemmar om kyrkans historia. När jag har gjort det har jag lagt märke till att en del har svårt att relatera till medlemmar som levde förr. Skildringar av de här personerna fokuserar ofta på deras hjältemodiga personlighetsdrag vilket gör att det verkar som om de aldrig brottades med tvivel, sjukdom eller förtvivlan.

Men kyrkans medlemmar som levde på 1800-talet var inte mindre mänskliga än vad du och jag är i dag. De upplevde glädje och lycka, smärta och lidanden – och ofta bara vanliga händelselösa dagar. Jag har lärt mig mycket av deras erfarenheter om hur man hanterar villkoren för livet som människa.

Jag hoppas att dina studier av Läran och förbunden det här året hjälper dig att lära dig om hur de heliga förr hanterade livets svårigheter. Jag hoppas också att min artikel om hur Joseph Smith hanterade sina svårigheter kan bygga upp din tro och hjälpa dig se att vi kan relatera till de utmaningar han genomgick (se s. 30). En av utmaningarna var att han hade svårt att få vägledning från Herren för att få veta hur han skulle hjälpa de förföljda heliga i Missouri. När Herren till sist svarade gav han profeten en tröstande mening: "Var stilla och vet att jag är Gud" (L&F 101:16).

Vi har mycket att lära av dem som har gått före oss – inte bara av deras mirakulösa upplevelser utan även av deras tysta hängivenhet.

MATTHEW

Matthew C. Godfrey

Kyrkans historiska avdelning

FRUKTA INTE, AV DANNY HAHLEBOHM

Gud sände oss
inte till jorden utan
ett föredöme att
efterlikna. Han
sände sin Son Jesus
Kristus att visa oss
vägen.

– sidan 6

HUVUDARTIKEL

Officiell tidskrift för Jesu
Kristi Kyrka av Sista
Dagars Heliga
Juli 2021
Årgång 145 Nummer 7
Liahona 17471

OMSLAG

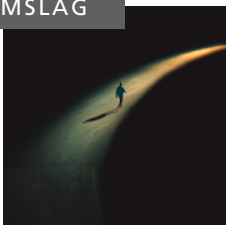

Illustration från
AdobeStock

INNEHÅLL

6 Evangeliets grunder

**Vår himmelske Fader vill att vi ska
vara lyckliga**

8 Vår himmelske Fader vill ha oss till- baka

Ulisses Soares

Frälsningsplanen är till för dig personligen –
för att hjälpa dig att ta dig tillbaka till Guds
närhet.

12 Frälsning för små barn som dör: vad vi vet och inte vet

Mark A. Mathews

Vi kan finna tröst i det vi vet om små barns
frälsning.

16 Stödverksamhetens principer Att tjäna dem som har fysiska hälsoproblem

18 Trofast åldrande

Lämpligt klädd

Lori Carter

Att klä mamma inför begravningen var en
chans att visa vår tacksamhet för det hon
lärt oss.

20 Så kan vi hantera övergrepp

Sheldon Martin

Förslag för offer för övergrepp, deras ledare
i kyrkan och deras familjer.

24 Till föräldrar

Frälsningsplanen och tillit till Herren

26 Sista dagars heliga berättar

Berättelser om tro från medlemmar runtom
i världen.

30 Hur min tro stärktes när jag lärde känna profeten Joseph

Matthew C. Godfrey

Genom att lära oss om Joseph Smiths svår-
igheter kan vi få tröst och styrka att hantera
våra egna.

Första presidentskapet: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring
De tolv apostlarnas kворum: M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares
Redaktör: Randy D. Funk
Rådgivande: Marcos A. Aidukaitis, Michelle D. Craig, Becky Craven, Sharon Eubank, Cristina B. Franco, Walter F. González, Jeremy R. Jaggi, Jan E. Newman,

Adrián Ochoa, Michael T. Ringwood, Bradley R. Wilcox
Verkställande chef: Richard I. Heaton
Chef för kyrkans tidskrifter: Aaron Johnston
Verksamhetschef: Garff Cannon
Redaktionschef: Adam C. Olson
Biträdande redaktionschef: Ryan Carr, C. Matthew Flittton, Mindy Selu
Tidskriftsassistent: Enish C. Dávila
Text och redigering: Garrett H. Garff, Chakell Wardleight Herbert, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Richard M. Romney, Margaret Willes
Art director: Tadd R. Peterson

Design: Fay Andrus, Joshua Dennis, David Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Aleni Regehr
Samordnare av immateriella rättigheter: Collette Nebeker Aune
Produktionschef: Ammon Harris
Produktion: Ira Glen Adair, Andrea Bird, Julie Burdett, José Chavez, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Marissa M. Smith
Tryckerichef: Steven T. Lewis
Distributionschef: Nelson Gonzalez
Översättning: Översättningstjänst Mariatorget 1A 118 48 STOCKHOLM: Tfn 08-556 029 80

E-post: myhrbergj@churchofjesuschrist.org
För prenumeration och priser utanför USA och Kanada, gå till store.churchofjesuschrist.org eller kontakta kyrkans lokala distributionscenter eller församlings- eller grensledare.
Ansvarig utgivare för Liahona: Jerker Myhrberg
Ansvarig för Kyrkonytt: Gösta Körlof
Redaktör: Terez Nilsson
Kromhult 202
241 65 Harlösa
Tfn: +46708-430416
E-post: terez.nilsson@gmail.com
Distribution

KOM OCH FÖLJ MIG

25 Kvinnor i början av återställelsen

Förtrösta på Herren

Brent M. Rogers

En höjdpunkt i Mary Ann Youngs liv.

34 Läran och förbunden 71–83

Veckovisa artiklar som stöd i dina studier av Läran och förbunden.

38 "Jag ska leda er"

Milton Camargo

Herren vägleder oss om vi låter honom göra det.

UNGA VUXNA

42 3 frågor om kyrkans historia besvaras av äldste och syster Rasband

Utdrag ur en andakt för unga vuxna.

44 När du tvivlar, håll då dörren öppen för tro

Molly Holt

Vår visshet om andliga upplevelser kan komma forsande tillbaka när vi fortsätter göra de små sakerna.

48 Mer för dig!

Se vilka andra digitala artiklar som finns för unga vuxna den här månaden.

INFÄLLDA LOKALA SIDOR

Hitta artiklar om ditt område i kyrkan, infällda efter tillgång, mitt i *Liahona*.

DIGITALA ARTIKLAR

Följande artiklar finns i det här numret i Evangeliebiblioteket.

Ta evangeliet till Bulgarien

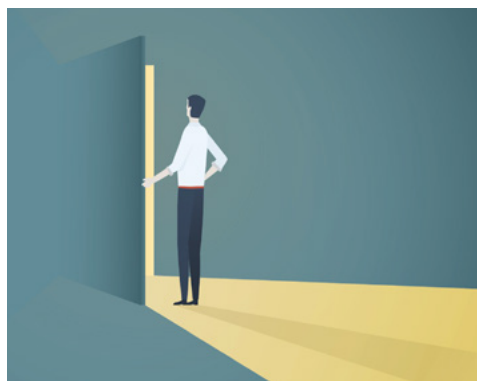
Ryan W. Saltzgiver

Underverken som hjälpte mig att hitta mina släktuppteckningar i de schweiziska alperna.

Phil Terribilini

Behövde jag verkligen betala fasteoffer?

Chakell Wardleigh Herbert

HÄR HITTAR DU OSS

Hitta nummer av tidsskriften på [liahona](http://liahona.churchofjesuschrist.org).

Church of Jesus Christ.org.

Använd länken på den sidan för att dela frågor, feedback eller upplevelser.

Du kan också nå oss via e-post på liahona@churchofjesuschrist.org eller via vanlig post på:
Liahona, floor 23
50 E. North Temple Street
Salt Lake City, UT
84150-0023,
USA

Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga, avdelningen för medlemsuppteckningar och statistik, Sveagatan 8A 441 32 Allingsås

Prenumerationsinformation

Prenumeration eller ändring av adress sker genom att kontakta kundtjänsten.
Tel: 08-500 655 20

E-post: rcstockholm@churchofjesuschrist.org
Internet: store.churchofjesuschrist.org

Priset för en helårsprenumeration är SEK 90:00 som insätts på bankgiro 5270-5092. Ange Liahona och språk.

Skicka manuskript och frågor online till liahona.churchofjesuschrist.org; via post till Liahona, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA eller via e-post till liahona@churchofjesuschrist.org.

Liahona (en term i Mormons bok som betyder "kompass" eller "vägvisare") publiceras på albanska, armeniska, bislama, bulgariska, cebuano, danska, engelska, estniska, fiji, finska, franska, grekiska, isländska, indonesiska, italienska, japanska, khmer, kinesiska (förenklad), kiribati, koreanska, kroatiska, lettiska, litauiska, malagassiska, marshalliska, mongoliska, nederländska, norska, polska, portugisiska, rumänska, ryska, samoanska, slovenska, spanska, svenska, swahili, tagalog, tahitiska, thai, tjeckiska, tonga, tyska, ukrainska, ungerska, urdu och vietnamesiska. (Hur ofta den utkommer varierar för olika språk.)

© 2021 Intellectual Reserve, Inc. All rights reserved. Printed in the United States of America.

Copyrightinformation: Om inget annat anges kan material från *Liahona* kopieras för privat, icke kommersiellt bruk (inklusive för ämbeten i kyrkan). Den här rättigheten kan när som helst återkallas. Visuellt material får inte kopieras om förbehåll anges intill konstverket. Copyrightfrågor bör ställas till Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., Fl. 5, Salt Lake City, UT 84150, USA; e-post: cor-intellectualproperty@churchofjesuschrist.org.

For Readers in the United States and Canada: July 2021 Vol. 145 No. 7. LIAHONA (USPS 311-480) Swedish (ISSN 1522-9246) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Vår himmelske Fader vill att vi ska vara lyckliga

Genom att komma ihåg Guds plan för vår lycka kan vi finna glädje även när livet är svårt.

Innan vi föddes till jorden bodde vi hos vår himmelske Fader som hans andebarn. Han framlade en plan för att hjälpa sina barn lära sig och utvecklas. Genom hans plan kan vi bli mer som han och bli värdiga att åtnjuta evigt liv. Den här planen är möjlig eftersom Guds son, Jesus Kristus, kom till jorden för att lida för våra synder – ett offer som kallas försoningen.

Vår himmelske Faders plan kallas

- lycksalighetsplanen (se Alma 42:8)
- frälsningsplanen (se Mose 6:62)
- återlösningsplanen (se Jakob 6:8) eller
- barmhärtighetens plan (se Alma 42:15).

Som de här och andra skriftställen visar vill vår himmelske Fader att vi ska bli som han, återvända till honom och vara verkligt lyckliga (se Mose 1:39).

Vi kommer till jorden för att lära oss och utvecklas.

Gud sände oss till jorden där vi kunde få en fysisk kropp (se 1 Mos. 1:26–27). Vi behövde en kropp som en hjälp för oss att uppleva livet på jorden.

Gud visste att vi inte skulle känna oss lyckliga hela tiden. Vi upplever besvikelser, smärta och till och med död. Men genom livets svårigheter hjälper vår himmelske Fader oss att lära och växa.

Gud gav oss handlingsfrihet – förmågan att välja mellan gott och ont. Han låter oss själva välja vad vi ska tänka och göra. Han har gett oss skrifter och levande profeter för att hjälpa oss välja rätt (se Abr. 3:25).

Försök att vara som Jesus Kristus

Gud sände oss inte till jorden utan ett föredöme att efterlikna (se Joh. 13:15). Han sände sin son Jesus Kristus att visa oss vägen. För att lära oss följa honom kan vi läsa skrifterna för att få veta vem han är och vad han gjorde under sitt liv på jorden. Vi kan också göra vårt bästa för att efterlikna Kristus genom att lyda Gud och älska andra.

När vi gör misstag ber vi om förlåtelse och tillämpar kraften i Jesu Kristi försoning för att få hjälp att förändra oss. Vi kan vara lyckliga under det att vi varje dag försöker bli mer som han.

Döden är inte slutet.

När vi dör går våra andar vidare till andevärlden. Där fortsätter vi lära medan vi förbereder oss för uppståndelsen.

Under uppståndelsen återförenas vår kropp och ande. Vår kropp blir fullkomlig och vi kommer aldrig mer att lida döden eller sjukdomar. (Se Alma 11:44–45.) Precis som Jesus Kristus dog och kom tillbaka till livet kommer vi alla att leva igen.

När Gud dömer oss kommer han att ta hänsyn till våra gärningar och våra önskningar. Om vi har försökt att hålla buden och de löften vi gett vår himmelske Fader, kan vi bo hos honom igen.

Livet med Gud och vår familj i himlen

I det celestiala riket får vi bo hos Gud och Jesus Kristus. Vi kommer också att kunna leva där tillsammans med våra familjer för evigt om vi är beseglade till dem. Vi kommer att finna frid, lycka och vila (se Mosiah 2:41).

Vårt liv på jorden kan tidvis vara svårt, men om vi följer Jesus Kristus kan vi finna glädje i det här livet och evig lycka i det kommande.

Vad säger skrifterna om planen för vår lycka?

Vårt sätt att leva är viktigt. Gud kommer att döma och belöna oss enligt våra tankar och gärningar (se Alma 41:3).

Satan är vår lyckas fiende. Han frestar oss att använda vårt liv på jorden på fel sätt och att synda. Han vill att vi ska bli lika olyckliga som han själv är (se 2 Ne. 2:27).

När vi har tro på Guds plan för oss kan vi ha frid oavsett vilka prövningar vi möter. Vi kan se fram emot att få bo hos Gud för evigt. (Se L&F 59:23.) ■

ORD ATT MINNAS

Vi hoppas att du har tyckt om att lära dig om planen för vår lycka. Här är några andra evangelietermer som du kan lära dig om i det här numret:

Profet: En man som har kallats av Gud att leda kyrkan och ta emot uppenbarelse för hela kyrkan. (Se sidorna 11, 14, 30.)

Vittnesbörd: Andliga sanningar som du tror och hoppas på. Vittnesbörd får vi när vi känner den Helige Anden. (Se sidorna 10, 30, 40, 42.)

Vår himmelske Fader vill ha oss tillbaka

Du har förmodligen kommit längre på stigen tillbaka till din himmelske Fader än du inser.

Äldste Ulisses Soares

i de tolv apostlarnas kворum

Mina föräldrar, Aparecido och Mercedes Soares, drömde alltid om att få verka som missionärer. De ville återgälda Herren för de många välsignelser som deras familj fick efter att de slutit sig till kyrkan. Deras möjlighet kom år 1989 när de tackade ja till en kallelse att tjäna i São Paulo tempel i Brasilien.

Men efter bara några månader som missionärer drabbades min far av en hjärtinfarkt och avled. Under hans begravning omfamnade jag min mor där vi stod framför min fars kista.

”Mamma, hur blir det nu för dig?” frågade jag.

”Din far och jag drömde om den här missionen”, svarade hon. ”Jag tjänar just nu och jag kommer att fortsätta tjäna – för honom och för mig.”

En vänlig tempelpresident gav en annan änka i uppdrag att verka som min mors missionskamrat och min mor fortsatte sin mission i mer än 20 månader. Hennes tjänande som missionär var till välsignelse för henne och hennes tro och föredöme var en välsignelse för mig och min familj.

Under hennes mission gick också två av mina bröder bort, och min fru och jag förlorade två barn. Det första föddes för tidigt och överlevde inte, och vi förlorade det andra på grund av missfall. Under den här svåra tiden för vår familj var min mor där i templet varje dag och bekräftade sin tro – och stärkte vår – på frälsningsplanen.

Hennes tro på en underbar återförening med *min* far och löftet om

evigt liv i *vår* himmelske Faders närhet höll henne vid liv i 29 år som änka fram till slutet av hennes dagar, då hon var 94 år.

Planen för vår lycka

Vi är så välsignade som sista dagars heliga att veta att evangeliet har återställts. Frälsningsplanen är verkligen ”den stora lycksalighetsplanen” (Alma 42:8). För den som är sann och trofast innebär den ett löfte om en evig belöning i Guds närhet.

Som det uppenbarats i Läran och förbunden kommer nästan alla vår himmelske Faders barn att få inträda i ett härlighetsrike. De som kommer fram ”i de rättfärdigas uppståndelse” (L&F 76:17) blir genom Frälsarens försoning fullkomnade och får arva celestial härlighet.

De flesta medlemmar i Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga tror på den här läran. Olyckligtvis finns det de som kanske inte tror att den gäller dem personligen. De gör misstag. Deras andliga utveckling, om än stadig,

**Det finns
alltid hopp
för oss i vår
himmelske
Faders barm-
härtiga och
kärleksfulla
frälsnings-
plan.**

går långsamt. De undrar om de någonsin kommer att duga för det celestialet riket.

Om du känner att du tillhör den gruppen, kom då ihåg Herrens ord till en annan grupp av troende: "Lyft upp era huvuden och var vid gott mod, för jag känner till det förbund ni har slutit med mig" (Mosiah 24:13).

Gud älskar oss och vill ha oss alla tillbaka i sin närhet. Du har förmodligen kommit längre på stigen tillbaka till honom än du inser.

"Rättfärdiga och sanna"

I kapitel 76 i Läran och förbunden uppenbarar Herren hur hans barn kan arva det celestialet riket. Om du är medlem i kyrkan och har ett vittnesbörd har du redan påbörjat din vandring, som den beskrivs i Läran och förbunden:

- Vi måste ta emot "Jesu vittnesbörd" och tro "på hans namn" (v. 51).
- Vi måste döpas genom nedsänkning (se v. 51).
- Vi måste "ta emot den Helige Anden genom handpåläggning" av någon som har prästadörets myndighet (v. 52).

De övriga stegen kräver dock en hel livstid av ansträngningar, och en del medlemmar känner missmod när de gör felsteg. Vi arbetar alla på de här kraven. Tack vare Jesu Kristi försoning kan vi alla uppfylla dem:

- Hålla buden och "bli tvättade och renade från alla [våra] synder" (v. 52).
- Övervinna genom tro (se v. 53).
- "Beseglas genom löftets Helige Ande" (v. 53), som är den Helige Anden som "betygar för Fadern att [våra] frälsande förrättningar vederbörligen utförts och

att tillhörande förbund hållits."¹ Fadern utlovar den här beseglingen till "alla dem som är rättfärdiga och sanna" (v. 53).

Att vara "rättfärdiga och sanna", förkunnade president Ezra Taft Benson (1899–1994) är en "träffande beskrivning på dem som är ståndaktiga i vittnesbördet om Jesus. De försvarar modigt sanningen och rättfärdigheten. De är de medlemmar som ärar sina ämbeten i kyrkan (se L&F 84:33), betalar tionde och offergården, lever moraliskt rent, stöder sina ledare i kyrkan i ord och handling, helgar sabbatsdagen och lyder alla Guds befallningar."²

För att uppnå den högsta graden av det celestialet riket, som ofta kallas upphöjelse, finns det ett sista krav. Vi måste inträda i "det nya och eviga äktenskapsförbundet" (L&F 131:2), som ingås i templet genom rätt prästadömsmyndighet. Enligt vår Faders nåderika plan vet vi att celestialet välsignelser blir tillgängliga i nästa liv för dem som inte har möjligheten att ta emot förrättningen tempelbesegling i det här livet men som trofast håller ut intill änden.

Vi lär oss i Mormons bok att alla Guds barn som håller hans bud och är trofasta, oavsett omständigheterna i livet "tas ... emot i himlen så att de därigenom kan vistas hos Gud i ett tillstånd av oändlig lycka" (Mosiah 2:41). Det finns alltid hopp för oss i vår himmelske Faders barmhärtiga och kärleksfulla frälsningsplan.

Omvändelsens välsignelser

Vår käre profet, president Russell M. Nelson, har sagt: "Herren förväntar sig ingen perfektion av oss på det här stadiet av vårt eviga framåtskridande. Men han förväntar sig att vi ska bli allt renare. Daglig omvändelse är vägen till renhet, och renhet ger kraft."³

President Nelson sa också att vi genom "att göra och bli lite bättre varje dag" får "stärkande kraft".⁴ När vi använder denna stärkande kraft mot den naturliga människan (se Mosiah 3:19) kommer vi längre på vägen tillbaka till vår Fader.

Eftersom inget orent kan vistas hos Gud (se Mose 6:57) arbetar vi dagligen på en oförfalskad andlig förvandling – i våra tankar, våra önskningar och i vårt beteende. Med aposteln Paulus ord strävar vi efter att bli nya skapelser i Kristus, i det att vi dagligen ersätter vårt gamla jag med ett nytt jag (se 2 Kor. 5:17). Den här förändringen äger rum rad på rad i vår strävan att vara lite bättre varje dag.

Att följa Frälsaren genom att försöka bli som han är en process av självförnekelse, som han har beskrivit som att vi tar vårt kors (se Matt. 16:24–26). Vi tar vårt kors genom att

- kontrollera våra begär, lustar och lidelser
- tålmodigt "underkasta [oss] allt som Herren anser lämpligt att lägga på" oss (Mosiah 3:19)
- avstå från all ogudaktighet (se Moro. 10:32)
- underordna oss Faderns vilja, som Frälsaren gjorde.

Och vad gör vi när vi vacklar? Vi vänder oss till Fadern och ber honom att "[låta] Kristi försonande blod verka så att vi kan få förlåtelse för våra synder" (Mosiah 4:2). Återigen strävar vi efter att övervinna svaghet och överge synden. Vi ber om nåd, Jesu Kristi "möjliggörande kraft och andliga läkedom"⁵. Vi tar vårt kors och återupptar vår vandring, oavsett hur lång och svår den är, till det utlovade landet och deras närhet.

Lita på hans löften

Vår odödlighet och vårt eviga liv är Guds verk och härlighet (se Mose 1:39). Vårt arbete med att uppnå denna härlighet innefattar att vi är tappra i vårt vittnesbörd medan vi är här på jorden.

I en syn såg profeten Joseph Smith att de trofasta "ska övervinna allt" (L&F 76:60). Senare förkunnade han att "alla troner, herradömen, furstendömen och makter ska uppenbaras och läggas fram för alla

dem som tappert har hårdat ut för Jesu Kristi evangeliums skull" (L&F 121:29).

När vi litar på de här löfena tappar vi inte hoppet om oss själva, våra närstående eller andra barn till Gud. Vi strävar efter att göra vårt bästa och att hjälpa andra göra detsamma. På egen hand kan ingen av oss någonsin bli bra nog att fräslas i det celestiala riket, men "genom den helige Messias förtjänster och barmhärtighet och nåd" (2 Ne. 2:8) förblir denna välsignelse inom räckhåll.

Jag vittnar om att när vi trofast går vidare kommer vi att ärva "oändlig lycka" i Faderns och Sonens närhet. "O, kom ihåg, kom ihåg att detta är sant, för Herren Gud har talat det" (Mosiah 2:41). ■

SLUTNOTER

- 1.Handledning för skriftstudier, "Löftets Helige Ande", skrifterna.JesuKristiKyrka.org.
2. Se "Ständaktig i vittnesbördet om Jesus", *Nordstjärnan*, juni 1987, s. 2–3.
3. Russell M. Nelson, "Vi kan göra bättre och bli bättre", *Liahona*, maj 2019, s. 68.
4. Se Russell M. Nelson, "Vi kan göra bättre och bli bättre", s. 67.
5. "Grace", Gospel Topics, topics.ChurchofJesusChrist.org.

Frälsning för små barn som dör: vad vi vet och inte vet

*De här sanningarna från sentida uppenbarelser
är några av evangeliets ljuvligaste sanningar.*

Mark A. Mathews

Seminarier och institut

En vän till mig berättade en gång om en upplevelse han hade under sin mission i Brasilien. Han och hans kamrat träffade en kvinna som resolut förklarade att hon inte var intresserad av någon form av religiöst budskap. En religiös ledare hade en gång sagt till henne att hennes nyfödde son som dog aldrig kunde blir frälst eftersom han inte hade blivit döpt. Tanken på det krossade hennes hjärta. Hon sa till missionärerna att om inte de hade ett bättre budskap ville hon inte ha något att göra med deras religion.

Lyckligtvis hade de ett bättre budskap.

Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heligas lära om små barns frälsning kan sammanfattas med en enda vers i skrifterna: "Alla barn som dör innan de uppnår ansvarighetsåldern är frälsta i himlens celestiala rike" (L&F 137:10).

Även om den här läran är tydlig har många människor fortfarande frågor om eller missförstår det här ämnet. Låt oss kasta lite ljus över några av de allra vanligaste frågorna.

Hur blir små barn frälsta?

Många antar att små barn helt enkelt blir frälsta för att de är oskyldiga. Små barn är visserligen oskyldiga, men Mormons bok lär tydligt att utan Jesu Kristi försoning skulle även ”små barn ... inte kunna bli frälsta”, eftersom ”de faller genom Adam, eller av naturen” (Mosiah 3:16).

Även om små barn inte är skyldiga till några synder skulle de ändå underkastas den fysiska och andliga död som fallet medförde. Följaktligen skulle de utan Jesu Kristi uppståndelse och försoning vara evigt förlorade, liksom resten av oss skulle vara (se 2 Ne. 9:6–10).

Som Mormons bok lyckligtvis klargör angående små barn, så ”sonar Kristi blod deras synder” (Mosiah 3:16) och ”Adams förbannelse [blir] borttagen från dem” (Moro. 8:8). Tack vare Frälsarens försoning är små barn fritagna från följderna av Adams och Evas fall, ”för de är rena” (Mose 6:54).

Vid vilken ålder blir barnen frälsta?

Läran och förbunden 137:10 lär att ”alla barn ... är frälsta i himlens celestia rike”. Det enda villkoret är att de ”dör innan de uppnår ansvarighetsåldern”. Äldste Bruce R. McConkie (1915–1985) i de tolv apostlarnas kvorum förklarade att ”ansvarigheten inte slår ut i blom i ett barns liv vid en viss tidpunkt i hans eller hennes liv. Barn bli ansvariga gradvis, under flera år. Att bli ansvarig är en process. ... Men det kommer en tid när ansvarigheten är verklig, och synder är ett kännetecken på normal utveckling i livet. Det är vid åtta års ålder, åldern för dop.”¹

Med andra ord utvecklas ansvarighet i barn hela tiden, men vid åtta års ålder är de tillräckligt ansvariga för att döpas och är därför tillräckligt ansvariga för sina egna synder.

Som alla föräldrar vet betyder det här dock inte att barn är oförmögna att göra något som de vet är fel. Det som det betyder är att de ännu inte är tillräckligt ansvariga för de här felaktiga valen.

Barn har vad som lämpligen kan kallas en ”nådatid” när de inte är ansvariga för sina felsteg under det att de lär och växer in i ansvarighet. Om de skulle dö under den tiden är de frälsta genom Kristi nåd, utan dop eller någon annan ansträngning å sin sida (se Moro. 8).

Hur kommer små barn att vara när de uppstår?

President Joseph F. Smith (1838–1918) förlorade många barn på grund av för tidig död. Han fann tröst i läran om att små barn kommer att uppstå som små barn och fostras till mogen ålder av sina rättfärdiga föräldrar efter uppståndelsen. President Smith berättade en gång följande: "Joseph Smith lärde ut att det lilla barnet som lades ner i graven skulle komma fram som ett barn vid uppståndelsen. Han pekade på modern till ett livlöst barn och sa till henne: 'Du ska få glädjen, nöjet och tillfredsställelsen att efter uppståndelsen fostra detta barn, tills det når sin andes fulla gestalt.' Det finns en återställelse. Det finns tillväxt. Det finns utveckling efter uppståndelsen från de döda. Jag älskar den sanningen. Den förkunnar stor lycka, glädje och tacksamhet för min själ. Herren vare tack för att han har uppenbarat dessa principer för oss."²

Små barn kommer inte bara att nå full mognad – de kommer också att nå fullkomlig upphöjelse. Abinadi lärde att "små barn har evigt liv" (Mosiah 15:25). Profeten Joseph Smith lärde att "ni ska ha era barn, för de ska ha evigt liv, för deras skuld är betald".³

För att uppnå den högsta graden i det celestialet måste de som är ansvariga inträda i det nya och eviga äktenskapsförbundet (se L&F 131:1–3). Små barn som dör får den här möjligheten i framtiden. President Joseph Fielding Smith (1876–1972) lärde: "Herren kommer att förlåna dessa barn förmånen att välsignas med alla de beseglingar som hör samman med upphöjelsen. ... När de efter uppståndelsen växer upp till andens fulla mognad, kommer de att vara berättigade till alla de välsignelser som de skulle haft rättighet till om de fått vara kvar här på jorden."⁴

Profeten Joseph Smith och hans hustru Emma hade orsak att fråga varför små barn dör – sex av deras barn dog.

Varför dör små barn?

Den här frågan är svår att besvara, speciellt för dem som har förlorat ett barn. Det bästa sättet att börja besvara den här frågan är kanske med Nephis ord, som vittnade: "Jag vet att [Gud] älskar sina barn, men jag vet inte vad allting betyder" (1 Ne. 11:17).

Vi känner inte till alla anledningar till varje tragedi som inträffar i dödligheten, men vi kan vara förvissade om att Gud älskar oss. Även om vi inte bör anta att tragedierna är Guds vilja, ger hans plan oss ett sätt att övervinna alla tragedier.⁵ "Ingen sorg på jorden finns som himlen ej kan läka."⁶

Profeten Joseph Smith och hans hustru Emma hade orsak att fråga varför små barn dör – sex av deras barn dog. Profeten sa: "Jag [har] funderat över ämnet och ställt frågan hur det kommer sig att små barn, oskyldiga barn, tas ifrån oss, särskilt de som tycks vara de mest intelligenta och intressanta. De starkaste skäl jag kan finna är dessa: Den här världen är en mycket ogudaktig värld. ... Herren tar bort många, även i späda ålder, så att de må undgå människans missunnksamhet och den nuvarande världens sorger och ondska. De var alltför rena och alltför älskliga att bo på jorden. Om vi därför ser på saken ur rätt perspektiv så har vi skäl att fröjdas i stället för att sörja eftersom de befriades från det onda, och vi ska snart ha dem igen."⁷

En annan Herrens tjänare, äldste McConkie, upplevde ett litet barnbarns bortgång. På hennes begravning sa han: "Det finns särskilda andar som kommer till det här livet endast för att ta emot en kropp. Av anledningar vi inte känner till men som den evige Fadern i sin oändliga visdom känner till behöver de inte jordelivets prövande upplevelser."⁸

Ingen välsignelse ska undanhållas.

Även om inget i det här livet kan ta bort de känslor av förlust som en familj upplever när ett barn dör, kan vi finna tröst i läran om att små barn som dör kommer att upphöjas. Vi vet det här eftersom det har uppenbarats av vår kärleksfulle Fader i himlen och förkunnats av hans nutida profeter och apostlar.

De här sanningarna från sentida uppenbarelser är några av evangeliets ljuvligaste och mest trösterika sanningar. ■

SLUTNOTER

1. Bruce R. McConkie, "The Salvation of Little Children", *Ensign*, april 1977, s. 6.
2. *Kyrkans presidenters lärdomar: Joseph F. Smith* (1999), s. 132.
3. *Kyrkans presidenters lärdomar: Joseph Smith* (2007), s. 175.
4. Joseph Fielding Smith, *Frälsningens lära* (1979), 2:54–55.
5. Se Quentin L. Cook, "Sångerna de inte kunde sjunga", *Liahona*, nov. 2011, s. 104–107.
6. Se "Come, Ye Disconsolate", *Hymns*, nr 115.
7. *Kyrkans presidenters lärdomar: Joseph Smith*, s. 174.
8. Bruce R. McConkie, i Robert L. Millet, "Alive in Christ: The Salvation of Little Children" i *The Book of Mormon: Fourth Nephi through Moroni, From Zion to Destruction*, red. Monte S. Nyman och Charles D. Tate jr (1995), s. 11.

Att tjäna dem som har fysiska hälsoproblem

Vi kan vara Frälsarens händer för att trösta och hjälpa.

Sjukdomar, allergier, funktionsnedsättningar eller ålder kan påverka en medlems förmåga att besöka kyrkan eller tjäna. Om stödbrodererna och stödsystrarna är lyhörda för de här behoven finns det många sätt att hjälpa medlemmar med fysiska svårigheter att få större glädje av evangeliets välsignelser.

Efter att en ung mamma hade fått en cancerdiagnos kände hon sig ensam och fylld av rädsla. Men när nyheterna om hennes sjukdom spred sig i hennes församling omgavs hon snart av sina medsystrars kärlek och omsorg. När hennes svåra behandlingar påbörjades körde systrarna henne till hennes bokade tider och satt med henne under långa kemoterapibehandlingar. De bad med henne, uppmuntrade henne, tog med sig de få godsaker hon kunde äta och försåg hennes familj med måltider vecka efter vecka. Andra systrar tog sig tid i sina egna hektiska liv till att städa hennes hus. En syster visste

att vissa behandlingar skulle göra det svårt att somna, så hon planerade sena besök så att de kunde se komedier tillsammans. I stället för att vända och vrida sig i sängen kunde den unga mamman glömma sin rädsla en stund och känna den helande kraften i vänskap och skratt. Tack vare det här tjänandet, prästadömsvälsignelserna och församlingsfastor bars hon genom en extremt svår tid, och starka band av kärlek växte fram mellan alla som var involverade.

Att hjälpa dem som har problem med hälsan är inte alltid lätt. Men vi kan följa Frälsarens föredöme i att räckta ut en hand till våra syskon i kärlek när hälsoproblem uppkommer. Vi kan vara hans händer till att trösta och hjälpa dem vi har omkring oss, inklusive dem vilkas problem inte är lätta att se med våra fysiska ögon.

Frågor att begrunda

1. Respektera deras privata sfär. En del människor är generade

över hälsoproblem även om du kanske inte alls skulle vara det. Fråga alltid om det är okej att berätta för andra om deras situation innan du gör det.

2. Uppmuntra till vanlig medicinsk vård. Undvik att rekommendera hälsoprodukter eller tjänster som är obeforskade eller alternativa till den vanliga vården. Dela med dig av förslag och upplevelser om du blir manad, men uppmuntra andra att göra egna efterforskningar och att rådgöra med utbildad medicinsk personal.

3. Tjäna dem och be för dem. När människor drabbas av tillfälliga, kortvariga hälsoproblem eller förutsägbara situationer som barnafödande eller operationer, visar ditt tjänande, dina måltider, din vänlighet och dina böner att du bryr dig om dem. I en nödsituation kan din omedelbara villighet att hjälpa till vara ovärderlig.

4. Hjälp dem att övervinna

hjälploshet. Speciellt när människor drabbas av långsiktiga hälsoproblem kan de behöva mer än din hjälp eller dina tjänster, även om dessa är nödvändiga.

De kan också behöva hjälp med att lära sig göra följande för sig själva:

- a. **Identifiera sina behov.** Vad har de hittills fått veta om tillståndet? Hur känner de för det? Vilka är deras omedelbara och framtida bekymmer och behov? Lyssna med medkänsla och utan att döma för att hjälpa dem att ärligt ta itu med verkligheten.
- b. **Kom ihåg deras styrkor.** Fråga dem om andra slags motgångar de mött och vad de lärde sig av de erfarenheterna. Betona positiva egenskaper, värderingar och färdigheter som du lagt märke till att de har. Fråga dem vilka personliga värderingar som är viktigast för dem att leva efter i den här nya situationen. Hur kan de leva efter de här värderingarna?
- c. **Gör upp en plan.** Vilka beslut måste fattas snart och vilken ytterligare information behöver de för att fatta de här besluten? Vilken omedelbar hjälp eller vilka omedelbara resurser behöver de och vad behöver de långsiktigt? Vilka alternativ ser de? Vilka är för- och nackdelarna med vart och ett av dem?
- d. **Organisera deras team.** Vem kan hjälpa till? Den närmaste familjen har det främsta ansvaret att hjälpa till, men den utökade familjen, vänner, andra församlingsmedlemmar, vårdpersonal, tillgängliga samhällstjänster, du och din kamrat och den Helige Anden kan alla ingå i deras team. Involvera Hjälpföreningens president och äldstestekvorumets president i att hjälpa dem utforska hur du, andra medlemmar och kyrkans resurser realistiskt kan hjälpa till.
- e. **Inbjud Anden.** Be med dem och för dem och bjud på så sätt in Herren att bekräfta och vägleda deras beslut och hjälpa dem känna hans kärlek. ■

ÖVRIGT MATERIAL

- För förslag till vårdgivare, läs "Bära varandras bördor", *Liahona*, juni 2018, s. 26–31.
- Hur kan du hjälpa dem som lider av matallergier? "Hur man hanterar matallergier i kyrkan", *Liahona*, juni 2020, s. 22–27.
- Läs om att "Tjäna människor med funktionsnedsättningar", *Liahona*, april 2021, s. 30–31.

Lämpligt klädd

Lori Carter

Från vår allra tidigaste barndom fanns mamma där för att se till att vi var lämpligt klädda vid alla tillfällen. Med fem döttrar var det en krävande uppgift. Om vi var klädda i långbyxor när tillfället krävde klänning såg hon till att vi bytte om. När någon av oss hade på sig snygga nya kläder som vi inte tyckte skulle övertäckas av en jacka oavsett hur kallt det var, insisterade hon ändå på att vi alla skulle ha ytterkläder på oss. Hon klädde sig alltid lämpligt själv, och hon såg till att vi också gjorde det.

Mamma hade ägnat sitt liv åt att undervisa oss var och en, inte bara om hur vi skulle klä oss utan också hur vi skulle leva. Hon delade med sig av insikter om glädjen i evangeliet och sitt vittnesbörd om hur viktigt tempel är. Hon lät oss tydligt förstå att hon hoppades att vi var och en skulle komma till insikt om tempelförrättningarnas följder för vår eviga lycka.

Men så kom dagen då vi behövde samlas för att klä mamma för hennes begravning. Hon hade lämnat den här världen för nästa, efter att ha lärt oss allt hon hade fått tid att lära oss. Det här var ett tillfälle för oss att visa vår hängivenhet till henne, vår tacksamhet för principerna som hon hade ingjutit i våra hjärtan.

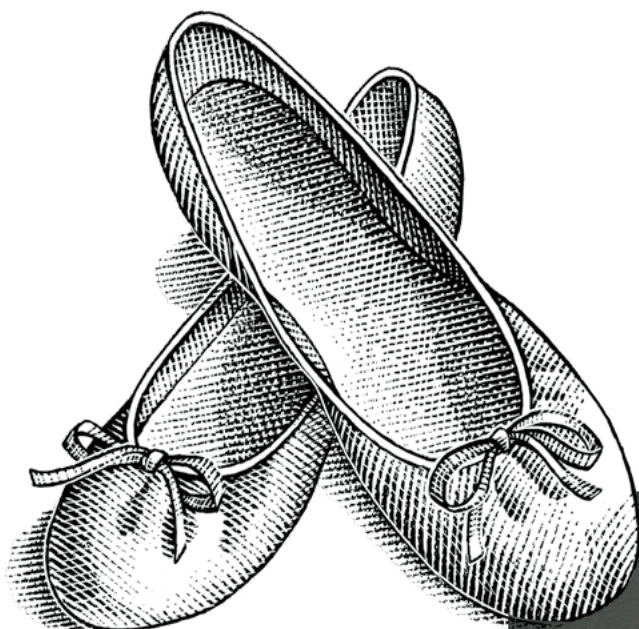
Den här gången var det *vår* uppgift att se till att hon var lämpligt klädd.

När vi kom in i rummet där mamma skulle kläs inför begravningen såg hennes livlösa kropp tom ut. Värmen från hennes ande var borta, ersatt av dödens kyla. Som hennes döttrar och några av hennes dotterdöttrar omringade vi henne och hyllade den här fina damens liv i vår önskan att en sista gång visa henne vår tacksamhet för den välsignelse hon varit för oss i våra liv.

Vi var nu sex döttrar: Leah, Heather, Gaylene, Lori, Melinda, och svär-dottern Adrienne. Vi sex formade en tät ring runt mamma. Sedan formade våra egna döttrar en andra ring runt oss. Dessa båda ringar fick mig att tänka på hur hennes liv hade porlat av kärlek. Tack vare hennes inflytande och hennes avkomlingars rättfärdiga val skulle tempelförbundens välsignelser porla genom generationer och för alltid utöka prästadömsförbundens välsignelser.

*Den här gången var det
vår uppgift att se till att
mamma var lämpligt klädd.*

Hennes döttrar skulle förbereda henne för att begravas. Omsorgsfullt klädde vi hennes kalla kropp med tempelklädnadens värme. Varje band knöts omsorgsfullt, tofflorna drogs på, ansträngningar gjordes för att försäkra att hela klädnaden satt på rätt plats. Det sista som skulle göras var att knyta en sista rosett. När vi gjorde det, och såg till att den knöts så fint vi bara kunde, dök samma minne upp hos var och en av oss – hon hade knutit den rosetten åt var och en av oss första gången vi kom till templet. När vi knöt hennes en sista gång var det med evig tacksamhet som vi nu återgäldade tempelvälsignelsernas gåva till henne.

När vi såg på henne fylldes vi var och en av en känsla av värme. Hon var inte längre omgiven av dödens kyla. Hon såg vacker ut. Det var lätt att föreställa sig henne i himlen, omgiven av dem hon älskade, ivrig att återvända till sin himmelske Fader.

När jag lämnade rummet slog det mig att den tid i mitt liv då jag kunde vårda min mamma nu var över. Hon hade hållit ut intill änden. Hon hade åldrats med trofasthet och varit till välsignelse för sina avkomlingar genom sitt exempel. Jag hoppades och bad att jag skulle kunna göra detsamma och att jag en dag kunde efterlämna ett liknande arv till mina döttrar och kvinnliga barnbarn. ■

Författaren bor i Kalifornien, USA.

•• Så kan vi hantera Övergrepp

Här är några förslag för offer för övergrepp, för deras ledare i kyrkan och för deras familjer.

Sheldon Martin

Hälsö- och sjukvårdskurator

Frälsaren talade strängt om övergrepp: "Men den som förleder en av dessa små som tror på mig, för honom hade det varit bättre att få en kvarnsten hängd om halsen och bli sänkt i havets djup" (Matt. 18:6; se även Mark. 9:42; Luk. 17:2).

Övergrepp är misshandel eller försummelse av andra (till exempel ett barn eller en make/maka, äldre eller personer med funktionsnedsättning) som orsakar kroppslig, känslomässig eller sexuell skada. Kyrkans ståndpunkt är att ingen form av övergrepp får tolereras.

Följande förslag kan vara till hjälp, vare sig du är ett offer för övergrepp eller offrets ledare i kyrkan eller förälder.

Till offret

Som offer¹ för övergrepp är det inte du som bär skulden för det övergrepp du upplevt, inte heller behöver du få förlåtelse för handlingar som någon annan begått mot dig. Du undrar kanske hur Frälsaren kan hela dig. Du tror kanske att Frälsarens försoningsoffer endast är till för dem som syndar och behöver omvända sig.

Så hur hjälper Frälsaren dig? På grund av sitt eget offer förstår han. Frälsaren har gudomlig empati. Även om vi kanske inte vet exakt hur Frälsaren kunde känna alla våra smärtor kan vi ha tro på att han på ett fullkomligt sätt förstår varje man, kvinna och barn (se 2 Ne. 9:21). Han kan ge dig frid och styrka att gå framåt.²

Genom sin försoning hjälper Frälsaren dem som har blivit sårade. Han kan hjälpa oss "genom att hela och kompensera oss för varje lidande vi oskyldigt utstår".³

Oavsett när eller hur förövaren hålls ansvarig kan du vara "förvissad om att den fullkomlige domaren Jesus Kristus, med sin fullständiga kunskap om detaljer, kommer att hålla alla förövare ansvariga för varje orättfärdig

*Genom sin försoning kan
Frälsaren hela dem som har
skadats och kompensera
för allt lidande de
oskyldigt har fått utstå.*

handling”.⁴ Var också medveten om att ”[de] ... som förgriper sig på maka eller barn ... en dag kommer att stå ansvariga inför Gud”.⁵

Till ledare i kyrkan

Av alla ledare och lärare som tjänar ungdomar och barn krävs det att de genomför utbildningen på internet ”Skydda barn och ungdomar”.⁶

Ingen ledare i kyrkan ska någonsin avfärda en rapport om övergrepp, eller råda någon att inte anmäla kriminella aktiviteter.⁷ Kyrkans ledare och medlemmar ska möta alla juridiska skyldigheter att anmäla övergrepp till rättsliga myndigheter. Men lagarna om anmälningar skiljer sig åt i olika områden. I vissa områden krävs det av kyrkans ledare att de kontakter rättsliga myndigheter medan de i andra områden förbjuds att göra det.

Det är viktigt för ledare att förstå att offer för övergrepp kan ha svårt att lita på andra – speciellt på personer i myndighetspositioner. Situationen kan vara känslomässigt svår – offrets svårigheter att prata om det har kanske inget

med dig att göra på något sätt. Att ensam träffa ledare kan kännas skrämmande för övergreppsoffer. Offret kan be en betrodd vuxen följa med dem när de träffar prästadsledare.⁸

Oavsett när en person föll offer för övergrepp kan han eller hon ha nytta av stöd och professionell hjälp. De flesta offer återhämtar sig bäst när deras känslor bekräftas, när de känner sig trygga och skyddade, när de känner att någon tror på dem och de förstår hur övergreppen har påverkat dem. Med stöd kan de lättare finna frid och inte känna sig ensamma i sin strävan att bli helade.⁹

Att stå upp emot övergrepp oavsett vem som är inblandad bör vara normen. Men när förövarna befinner sig i makt- eller förtroendepositioner är övergreppen ännu allvarligare och kan vara ännu skadligare för offret. De i förtroendepositioner som begår övergrepp mot andra behöver bedömas utifrån en högre måttstock eftersom de har kränkt offrets tillit. Kyrkans riktlinje är nolltolerans mot övergrepp, och det gäller i synnerhet dem i förtroende- eller maktpositioner.

RESURSER PÅ INTERNET

- AddictionRecovery.ChurchofJesusChrist.org
- Utbildningen "Skydda barn och ungdomar" på ChurchofJesusChrist.org

Lär dina barn hur de ska känna igen övergrepp, förhindra dem och få hjälp om något olämpligt sker.

Till föräldrar

Redogörelser för övergrepp av någon i maktposition får visserligen mer uppmärksamhet i nyheterna, men vanligtast är att offren utsätts för övergrepp av någon de känner. Förövaren kan vara en familjemedlem, släkting eller granne. Förövaren kan vara gammal eller ung. Förövaren är sällan en fullkomlig främling.¹⁰

Det finns ett antal tecken på övergrepp som vi kan lära våra barn för att hjälpa dem urskilja och undvika dem. Lär dina barn att om någon ber dem göra något som de vet är fel, kan de säga nej. Här är några exempel på hur förövare kan tvinga, hota eller locka sina offer:

- Förövarna använder sin ställning, auktoritet, ålder, kroppsstorlek eller kunskap för att tvinga offret att göra det de vill.
- De säger att de inte vill vara offrets vän om inte offret gör som de säger.
- De tar något och vägrar ge det tillbaka om inte offret gör som de säger.
- De hotar med att sprida lögn om offret om inte offret ger efter.
- De erbjuder gåvor, tjänster och andra belöningar för att få det de vill.
- De säger till offren att ingen kommer att tro dem och att de kommer att råka illa ut om de berättar för någon om övergreppet.
- De hotar med att skada offret eller en närstående till offret om inte han eller hon gör som de säger.¹¹

Att ta itu med övergrepp är en komplex situation. Det finns inga enkla svar men vi kan få stor tröst i några ord

från äldste David A. Bednar i de tolv apostlarnas kvorum: "Det finns ingen fysisk smärta, inget andligt sår, ingen själslig ångest eller sorg, ingen skröplighet eller svaghet som du och jag upplever i livet som inte Frälsaren redan upplevt. I ett ögonblick av svaghet kan vi utropa: 'Ingen vet hur det känns. Ingen förstår.' Men Guds Son känner och förstår fullständigt, för han har upplevt och burit vars och ens bördor. Och tack vare sitt oändliga och eviga offer (se Alma 34:14), har han fullkomlig medkänsla och kan räcka oss sin barmhärtighets arm. Han kan nå ut, beröra, bistå, hela och stärka oss så att vi blir mer än vi själva någonsin kunnat bli och hjälpa oss göra det vi aldrig hade kunnat göra om vi litat enbart till vår egen kraft."¹²

Må vi vända oss till Fridsfursten och genom honom finna hopp och läkedom. ■

SLUTNOTER

1. Det finns de som föredrar termen *överlevare* i stället för *offer*.
2. Se "How Can the Savior Help Me as a Victim of Abuse?" abuse.ChurchofJesusChrist.org.
3. D. Todd Christofferson, "Återlösningen", *Liahona*, maj 2013, s. 110.
4. Richard G. Scott, "Lindra de förödande följderna av övergrepp", *Liahona*, maj 2008, s. 42.
5. "Familjen: Ett tillkännagivande för världen", JesuKristiKyrka.org.
6. Se "Skydda barn och ungdomar", ChurchofJesusChrist.org/callings/church-safety-and-health/training-and-video-resources/youth-protection.
7. Se "Protecting Members and Reporting Abuse", abuse.ChurchofJesusChrist.org.
8. Se *Allmän handbok: Tjåna i Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga*, 31.1, JesuKristiKyrka.org.
9. Se "Should I Get Professional Help?" abuse.ChurchofJesusChrist.org.
10. Se "Recognizing Patterns of Abuse", abuse.ChurchofJesusChrist.org.
11. Se "Talking to Children about Abuse", abuse.ChurchofJesusChrist.org.
12. David A. Bednar, "Bära sina bördor med lätthet", *Liahona*, maj 2014, s. 90.
13. Se "Talking to Children about Abuse", abuse.ChurchofJesusChrist.org.

BEHANDLA ALLA MED VÄNLIGHET OCH RESPEKT

Precis som det är viktigt att lära barn hur man förhindrar övergrepp eller vad man ska göra om någon försöker begå övergrepp mot dem, är det också av yttersta vikt att barnen förstår hur de ska respektera andra. Att följa riktlinjerna för uppförande och beteende som de framställs i normhäftet *Vägledning för de unga* är en bra början. Lär också barnen följande principer:

- Det är inte okej att göra någon annan illa – fysiskt, verbalt eller känslomässigt – under några omständigheter. Säg inte nedsättande saker eller sårade saker till andra. Skapa eller dela inte bilder, videor eller meddelanden som skadar eller sårar andra.
- Du ska inte röra någon annans privata kroppsdelar, även om du får tillåtelse av den andra personen eller om han eller hon ber dig göra det. Ta inte av dig kläderna framför någon. Titta inte på någon annans privata kroppsdelar.
- När någon säger nej eller säger åt dig att sluta göra eller säga något ska du lyssna. Om den andra personen inte vill bli vidrörd, kittlad eller pussad eller delta i något annat beteende ska du inte göra det.
- Kränk inte andra och tvinga inte andra människor att göra saker som du vill att de ska göra. Respektera deras handlingsfrihet.¹³

Frälsningsplanen och tillit till Herren

Kära föräldrar!

Ni kan använda följande artiklar och deras bilder för att inleda samtal med er familj och hjälpa dem förstå viktiga ämnen såsom frälsningsplanen, kyrkans historia och tillit till Herren.

SAMTAL OM EVANGELIET

Frälsningsplanen

Använd "Evangeliets grunder", sidan 6, för att undervisa era barn om frälsningsplanen. Prata om hur kunskapen om frälsningsplanen är till välsignelse för er och hela familjen. Låt gärna era barn rita bilder av frälsningsplanen och låt dem var och en förklara olika delar av den.

Välsignelser av att studera kyrkans historia

När ni läser artikeln på sidan 30, prata då med era barn om hur de också kan få ett starkare vittnesbörd genom att lära sig mer om kyrkans historia. Vilka redogörelser eller upplevelser från kyrkans historia kan ni dela med era barn för att hjälpa dem hantera sina prövningar med tro?

Tillit till Herren

Läs broder Milton Camargos upplevelse på sidan 39. När ni pratar om den med era barn kan ni ställa frågan: Hur visade missionären att han hade tillit till Gud? Hur visar du din tillit till Herren? På vilka sätt har du blivit välsignad när du har haft tillit till Gud?

Att hantera övergrepp

Använd förslagen i artikeln på sidan 20 för att lära er känna igen övergrepp, förhindra dem och lära barnen hur de ska skydda sig.

ROLIGA FAMILJESTUDIER

Jag ska leda er

Läran och förbunden 78:17–18

Herren leder oss längs vägen när vi lyssnar på honom genom hans profeter. Men världens budskap kan vara motstridiga och förvirrande. Lek tillsammans som familj "Gör som jag gör och inte som jag säger", enligt beskrivningen nedan.

1. Utse en person till ledare.
2. Ledaren uppmanar till en handling men gör samtidigt något annat. Exempelvis säger ledaren "klappa händerna" men rör i stället vid sin arm.
3. Familjemedlemmarna ska göra som ledaren gör och inte som han eller hon säger.
4. Upprepa leken och turas om att vara ledare.

Samtal: Tyckte ni att det var svårt att följa ledaren? Ibland är världens instruktioner förvirrande, men Herrens bud är tydliga. Vad kan vi göra för att lyssna på Herren när han leder oss på vägen?

Inskickat av Lisa Thomas

Förtrösta på Herren

Brent M. Rogers

Kyrkans historiska avdelning

Eftersom Mary Ann Young hade lärt känna Herren genom skrifterna var hon "ganska lugn under hela stormen" tack vare sin djupa tro.¹

Mary Ann Angell hade haft förmånen att växa upp i ett hem där skriftläsning prioriterades. Hon tyckte särskilt mycket om Frälsarens lärdomar.² Hon lärde sig tidigt i livet att hon kunde höra Herrens röst genom skrifterna och få tröst av hans lärdomar.

Hon hörde det återställda evangeliet predikas i Rhode Island i USA år 1831, och efter att ha läst Mormons bok omvände Mary Ann sig till evangeliet.

Hon flyttade till Kirtland i Ohio omkring år 1833 där hon träffade Brigham Young, som hon gifte sig med i början av 1834. Under de följande 48 åren, genom många flyttar och provningar, fortsatte Mary Ann Angell Young att höra Herren genom skrifterna och att orubbligt förlita sig på honom.

Hennes make reste till exempel iväg på en mission till Storbritannien

år 1839, bara 10 dagar efter att hon hade fött deras dotter Alice. De 20 månader som följde var svåra för Mary Ann och deras sex barn. De genomled sjukdomar och hade i huvudsak bara majsbröd, mjölk och några få grönsaker från trädgården att leva på.³ Mary Ann lyckades hitta ett litet jobb som gjorde att hon kunde försörja sin familj och ta hand om sig själv och sina sjukliga barn. Herren hjälpte dem att ta sig igenom de här svårigheterna. "Det är en stor sak", skrev hon till sin make, "att lita på Herren."⁴

Mary Ann förlitade sig på sin kunskap om skriften och verkade med en djup övertygelse förstå att Herren alltid var med henne, älskade henne

och förstod henne, speciellt hennes många svårigheter. "Må Herren leda oss i allt och tala tröstande ord i de allra mörkaste och svåraste stunderna", var hennes bön.⁵ ■

SLUTNOTER

1. Mary Ann Angell Youngs brev till Brigham Young, 30 juni 1844, Brigham Young Office Files, 1832–1878, Church History Library, Salt Lake City (CHL).
2. Se "Biography of Mrs. Mary Ann Young", *Woman's Exponent*, 1 sep. 1887, s. 53–54; Emmeline B. Wells, "In Memoriam", *Woman's Exponent*, 15 juli 1882, s. 28–29.
3. Se Matthew C. Godfrey, "You Had Better Let Mrs Young Have Any Thing She Wants": What a Joseph Smith Pay Order Teaches about the Plight of Missionary Wives in the Early Church", *BYU Studies*, vol. 58, nr 2 (2019), s. 63–64.
4. Mary Ann Angell Youngs brev till Brigham Young, 15 april 1841, Brigham Young Office Files, 1832–1878, CHL.
5. Mary Ann Angell Youngs brev till Brigham Young, 21 mars 1840, George W. Thatcher Blair Collection, 1837–1988, CHL.

Jag kan vara till välsignelse för mina förfäder

Abigahel Kinic, Québec, Kanada

När jag tog emot min patriarkalisk välsignelse fylldes mitt hjärta av kärlek till mina förfäder.

Jag föddes i Kamerun, mina förfäders land. Sedan emigrerade jag till Frankrike där jag bodde, studerade och arbetade som sjuksköterska på olika sjukhus i Paris. Nu bor jag i Montreal där jag fortfarande arbetar som sjuksköterska.

Jag hade sökt efter Jesu Kristi sanna kyrka i årtal. När jag träffade missionärerna i Paris vittnade den Helige Anden för mig att jag slutligen hade hittat det jag letade efter – Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga. Jag fylldes av så stor glädje att jag tänkte att jag redan måste vara i himlen! Jag var fast besluten att helt och hållet leva efter evangeliet.

Jag fick lära mig att söka efter mina förfäder och att utföra förrättningar för dem i templet. När jag tog emot min patriarkaliska välsignelse tillsades jag i den att jag skulle bli en frälsare på Sions berg och komma med frälsning till min släkt. Mitt hjärta fylldes av kärlek till dem – jag kunde inte svika dem. Ända sedan dess har jag arbetat oförtröttligt på min släkthistoria och släktforskning.

Jag hade alltid vetat att jag föddes in i en kunglig familj i Kamerun – familjen Bamoun. Enligt muntliga traditioner och legender kom det här folket från Assyrien och blandades upp med andra folkslag under sina vandringar. De hade fört släktuppteckningar och skrivit ner sin historia sedan 1300 e.Kr. Dokumenten finns i det kungliga palatsets bibliotek. En av många berättelser i dem handlar om en av min mors manliga förfäder fyra generationer tillbaka, Fon-gouhouo, som regerade från 1818 till 1863.

Jag hade möjligheten att resa tillbaka till mitt hemland, och som medlem i familjen Bamoun fick jag åtkomst till de här dokumenten. Jag besökte också kungen, träffade andra regeringsämbetsmän och talade med myndighetspersoner om kyrkan och dess intresse av släktforskning. Jag är tacksam för att jag tack vare det återställda evangeliet kan göra min del för att vara till välsignelse för mitt hemland och mina förfäder. ■

Alicia och Javier Vasquez

La Paz, Bolivia

*Missionärerna ropade:
"Broder och syster
Vasquez, vi vet att ni är
där. Om ni inte öppnar
dörren måste vi helt
enkelt hoppa över muren
och hjälpa er att göra er
redo för kyrkan!"*
*Senare frågade äldste
Harris oss: "Vet ni
varför vi så envist ville
undervisa er och ta
med er till kyrkan?"*
*Sedan svarade han:
"För att vi vet att
ni kommer att bli
ledare i kyrkan."*

UPPTÄCK MER

Läs berättelsen om familjen
Vasquez på ChurchofJesusChrist.org/go/72127.

Snälla, kom tillbaka

Carlos Ferreira, Rio de Janeiro, Brazil

*När vi hade fått tre barn sa Vanessa:
"Vi behöver religion i det här huset."*

När jag var 12 år gammal tog min äldste bror hem heltidsmissionärer som presenterade Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga för oss. Snart började min mamma ta med sig mina två bröder, min syster och mig till kyrkan. Det dröjde inte länge förrän vi alla döptes.

Men undan för undan slutade vi komma till kyrkan. Jag tyckte alltid om kyrkan, men jag var 17 år och saker och ting i mitt liv ledde in mig på en annan väg. Jag försökte vara en bra människa och menade aldrig illa. Men jag gick vilse och började leva enligt världens sätt. Utan att jag visste eller insåg det hade världen fått grepp om mig.

Sedan träffade jag Vanessa. En dag när vi hade varit tillsammans ett tag sa hon: "Vi behöver religion i det här huset." Då hade vi hunnit få tre barn.

Så som världen såg ut oroadе vi oss för vilken andlig vägledning vi skulle kunna ge våra barn. Jag tänkte att om jag skulle vända mig till religion igen så skulle jag gå

tillbaka till min kyrka. Jag kom ihåg att det var en plats med bra människor.

Jag pratade med en medlem i kyrkan och sa till honom att jag funderade på att återvända till kyrkan.

"Snälla, kom tillbaka!" sa han.

Det jag oroadе mig mest för var om mina barn skulle tycka att kyrkan var tråkig och inte tycka om den, men de tyckte om den.

När vi fortsatte besöka kyrkan

insåg Vanessa att det inte fanns något som kunde hjälpa familjer växa samman så som kyrkan kunde. Den var precis det som hon letat efter. Vanessa och jag gifte oss och hon och våra barn döpte sig.

Nu vandrar vi på evangeliets stig som familj. Vårt mål är att beseglas i templet.

När templet i Rio de Janeiro höll på att byggas gick jag förbi det nästan varje dag. Jag brukade säga till mina vänner: "En dag ska jag gifta mig i den här byggnaden."

"Men det säger du ju varje dag!" sa de.

Jag sa det varje dag eftersom jag visste att templet höll på att färdigställas och jag ville påminna mig själv om att fortsätta göra det rätta så att vår familj kunde beseglas tillsammans. Det är mitt hjärtas innersta önskan.

Jag vet att mina barn kommer att börja lära sig mer om världen och gå igenom några av samma saker som jag gick igenom. Men när jag delar mina upplevelser med dem säger jag: "Snälla, gå inte i närheten av det som jag gjorde för det var inte värt det."

Jag uppmuntrar mina barn att studera Jesu Kristi evangelium och fokusera på att vara missionärer nu så att de kan vara till välsignelse för andra. De förstår inte allting men de lär sig. Detta är vad jag önskar för dem. ■

Välkommen tillbaka Christine

Christine Reed, Massachusetts, USA

Åtta år efter min pappas död fick jag en påminnelse om Guds kärlek till mig.

Jag var bara 19 år när min pappa dog, den 20 juni 2010. Det var på fars dag i USA. Min pappas död skakade om mig på djupet och gradvis slutade jag gå i min kyrka. Hur skulle jag kunna gå i kyrkan och be Gud om vägledning när han inte lyssnade på mig när jag behövde honom som mest? Det kändes som om han hade övergett mig.

Några år senare flyttade jag till London för min masterutbildning. På väg till universitetsområdet en kall snöig dag lyssnade jag på en musikal i mina hörlurar när två missionärer tog kontakt med mig och presenterade sig.

Äldste Hathaway och äldste Porter frågade vad jag lyssnade på. När jag sa att jag lyssnade på musikalen *The Book of Mormon* spärade de upp ögonen. De två missionärerna bar då sina vittnesbörd om boken och gav mig ett exemplar. När jag började läsa Mormons bok insåg jag att Gud kanske gav mig ett tecken för att tala om

för mig att det var dags att återvända till honom – men på ett nytt sätt.

Nästa dag undervisade missionärerna mig om frälsningsplanen. Under den lektionen sa äldste Porter: "I slutändan får vi möjlighet att vara med våra familjer igen. Det var den mäktigaste lära jag någonsin hade hört. Jag skulle få möjlighet att vara med min pappa igen. I den stunden visste jag att jag ville veta mer. Min kärlek och tillit till Gud började sakta återvända.

Den 15 april 2018 döptes jag. Jag kommer alltid att minnas hur varmt vattnet var. Det var som om Gud gav mig en stor kram och sa "Jag har saknat dig, Christine. Välkommen tillbaka!" Påminnelsen om Guds kärlek var underbar. Hyde Parks första församling välkomnade mig också och hjälpte mig på min resa.

Om man hade frågat mig för tio år sedan om jag någonsin skulle kunna älska Gud igen hade jag troligen svarat "nej!" Men när jag undervisades om Guds frälsningsplan förändrades det.

Det dröjde inte länge förrän jag åkte till Londons tempel och tog med mig min fars namn. När en ställföreträdande döptes och konfirmerades för min pappa visste jag att jag kommit ett steg närmare mot att återigen få vara med honom.

Jag vet att jag kommer att återförenas med min pappa igen. Nu blomstrar min kärlek till Gud dagligen. ■

Hur min tro stärktes när jag lärde känna profeten Joseph

Joseph Smiths och andra heligas liv på den tiden skiljer sig inte så mycket från våra egna. Deras upplevelser kan stärka vår tro.

Matthew C. Godfrey

Kyrkans historiska avdelning

När jag började arbeta på projektet Joseph Smith Papers för elva år sedan hade jag ett starkt vittnesbörd om Joseph Smith som återställelsens profet. Men Joseph tedde sig nästan som en mytisk figur för mig – någon som var så mycket mer andligt utvecklad att jag hade svårt att relatera till honom. Han fick underbara besök av himmelska väsen, bland annat vår himmelske Fader och vår Frälsare Jesus Kristus. Själv hade jag ibland svårt att känna Guds kärlek.

Eftersom jag har tillbringat de senaste elva åren med att fördjupa mig i Joseph Smiths liv – med att läsa hans dagböcker, hans brev, hans tal – har jag lärt känna honom på en mycket mer personlig nivå. Och jag har insett att han var en vanlig människa precis som jag. Ja, han var en Guds profet och fick underbara uppenbarelser, syner och besök. Men han behövde ändå övervinna svårigheter precis som vi andra.

De av oss som lever i dag befinner oss i en värld som är högst olik den som Joseph Smith och de tidiga heliga levde i. Och ändå är våra problem inte helt olika varandra. Alla har vi svårigheter på grund av vår mänskliga upplevelse: sjukdomar, död, svek, missmod och helt enkelt jobbiga dagar. Även Joseph upplevde stunder då Gud verkade vara långt borta och då han undrade om Herren var medveten om hans och de heligas situationer. Han var med om att närstående dog och led sjukdomar och prövningar, men han mötte dem med en beslutsam tro på att Gud var med honom och på "det goda som skulle komma".¹

Följande två exempel från Joseph Smiths liv belyser hur han hanterade människans villkor och hur mina studier av hans liv och de tidiga heligas upplevelser har hjälpt mig att möta mina egna svårigheter.

"Jag tror att vi till en viss grad kan sympatisera med honom"

Vi kommer alla förr eller senare att lida på grund av sjukdom och död. Det var inte annorlunda för Joseph och Emma Smith. Deras första barn dog kort efter födseln och Emmas nästa graviditet (med tvillingar) slutade också med att barnen dog. Joseph och Emma adopterade sedan nyfödda tvillingar vilkas mamma, Julia Clapp Murdock, hade

dött i barnsäng. Elva månader senare, i mars 1832, dog lille Joseph – en av tvillingarna – efter att ett pöbelangrepp på profeten Joseph utsatte spädbarnet, som hade mässlingen, för den kalla nattluften.²

Barnens död gav Joseph medkänsla med andra som hade upplevt förlusten av närstående. Bara några få dagar efter profetens sons död reste han till Missouri för att uppfylla en befallning som Herren hade gett honom att

Liksom de heliga i Missouri kommer vi var och en att vara med om tillfällen när det känns som om Gud inte besvarar våra böner. Men Herrens ord kan trösta oss liksom de tröstade dem: "Var stilla och vet att jag är Gud."

undervisa de heliga där. På sin väg tillbaka blev Joseph fördröjd efter att Newel K. Whitney, hans reskamrat, hade brutit benet i en olycka. De var tvungna att stanna till i den lilla staden Greenville i Indiana i några veckor tills Newel mådde bra nog för att resa.³

När Joseph försmäktade i Greenville fick han höra att hans brorsdotter Mary – Hyrum Smiths tvååriga dotter – just hade dött. Hyrum och hans hustru Jerusha var förkrossade över hennes död.⁴

När Joseph hörde nyheten skrev han ett brev till Emma – som fortfarande sörjde förlusten av lille Joseph. "Det smärtade mig att höra att Hyrum hade förlorat sitt lilla barn", skrev Joseph. "Jag tror att vi till en viss grad kan sympatisera med honom." Självklart

kunde Joseph och Emma sympatisera, efter att själva ha förlorat fyra av sina egna barn. Joseph fortsatte: "Men vi måste alla förlikas med vår lott i livet och säga att Herrens vilja må ske."⁵ För att försöka förstå deras död satte Joseph sin lit till Herren.

Jag har tänkt på den här upplevelsen när jag har genomlidit dödsfall i slkten, i församlingen och bland vänner. Till och med profeten Joseph Smith, som hade upplevt den underbara synen av det celestials, terrestriala och telestials riket ungefär sex veckor före lille Josephs död (se L&F 76), led verkligen när hans son gick bort. Han visste att han skulle få träffa lille Joseph och sina andra tre barn igen, men ändå gjorde deras bortgång ont. Josephs egenskap av profet tog inte bort smärtan eller

hindrade honom från att uppleva jordelivets svårigheter. Men genom att han litade på Gud och hans plan mildrades en del av smärtan.

"Var stilla och vet att jag är Gud"

År 1833 drabbades Joseph Smith och resten av kyrkan av ett förödande bakslag när pöbelgrupper drev ut de heliga ur Sions stad i Jackson County i Missouri. Många av de heliga var frusna, hungriga och hemlösa, så kyrkans ledare behövde gudomlig hjälp mer än någonsin. När Joseph begrundade situationen fann han dock att han var oförmögen att få vägledning. Efter de begynnande våldsamheterna i juli 1833 skrev Joseph till de heliga i Missouri: "Jag vet verkligen att han [Herren] med hast kommer att befria Sion, för jag har hans orubbliga förbund om att så ska ske. Men det behagar Gud att dölja för min syn de exakta medel med vilka det här ska utföras."⁶

Efter att de heliga hade drivits ut ur området i november bönföll Joseph Herren igen om svar på två specifika frågor: varför hade Gud låtit en så stor katastrof drabba Sion och hur skulle han återställa Sion till sitt arv. Men Joseph kunde fortfarande inte få vägledning. "Herren har hållit [svaren] dolda för min syn", sa han till Edward Partridge, biskopen i Missouri. "De visas inte tydligt för mig." I stället gav Gud Joseph en försäkrande maning: "Var stilla och vet att jag är Gud."⁷

Den 16 december 1833 fick Joseph äntligen sina svar genom en uppenbarelse (se L&F 101). Den första delen av den uppenbarelsen

förklarade varför Herren tillät att de heliga drevs ut ur Jackson County – den första frågan Joseph hade ställt till Gud. Den andra delen var en liknelse om en adelsman som förlorade sitt jordstykke till sina fiender och bad styrkan i sitt hus att ta tillbaka jordstycket. Det var svaret på Josephs andra fråga. Herren upprepade också sina tidigare ord till tröst: "Var stilla och vet att jag är Gud" (L&F 101:16).

Vi får var och en vara med om tillfällena i livet när det känns som om Gud inte besvarar våra böner. Han känns kanske avlägsen och vi ifrågasätter kanske om han är medveten om vad som pågår. Jag har upplevt sådana stunder och har undrat när ett svar skulle komma. Det har varit till tröst för mig att läsa att även Joseph Smith, återställsens stora profet, upplevde stunder då han också behövde kämpa för att få svar – då Gud inte visade honom allt på en gång. Det ger mig mod att fortsätta framåt i tro, med vetskap om att när tiden är rätt så får jag mitt svar.

Profeten Joseph Smith var en anmärkningsvärd person. Han är och förblir en av mina hjältar. Han behövde genomlida livets svårigheter, precis som jag gör. Han behövde ställas inför död, sjukdom och missmod. Ändå framhärdade han med en tro på Gud och Jesus Kristus som gjorde att han kunde övervinna sina svårigheter.

Det mod jag känner när jag läser om hans styrka, om Emmas styrka och om styrkan hos kyrkans tidiga medlemmar, ger mig hopp om att kunna besegra mina egna utmaningar. För mig är det en av de största anledningarna till att jag studerar kyrkans historia: så att min tro kan bli stärkt av att jag ser till deras exempel som har gått före. ■

SLUTNOTER

1. Jeffrey R. Holland, "Överstepräst för det goda som skall komma", *Liahona*, jan. 2000, s. 45.
2. Se *Saints: The Story of the Church of Jesus Christ in the Latter Days*, vol. 1, *The Standard of Truth, 1815–1846* (2018), s. 51, 124, 150–153.
3. Se Joseph Smith, "History, 1838–1856, volume A-1 [23 December 1805–30 August 1834]", s. 214–215, josephsmithpapers.org.
4. Se Hyrum Smith, *Diary and Account Book*, May 29 1832, Hyrum Smith Papers, L. Tom Perry Special Collections and Archives, Harold B. Lee Library, Brigham Young University, Provo, Utah.
5. Joseph Smith, "Letter to Emma Smith, 6 June 1832", josephsmithpapers.org; standardiserad stavning och interpunktion.
6. Joseph Smith, "Letter to Church Leaders in Jackson County, Missouri, 18 August 1833", josephsmithpapers.org; standardiserad stavning och interpunktion.
7. Joseph Smith, "Letter to Edward Partridge and Others, 10 December 1833", s. 71, josephsmithpapers.org.

Övervinna motstånd

Luppenbarelsen i Läran och förbunden 71 tillsägs Joseph Smith och Sidney Rigdon att gå och predika i en ansträngning att lätta på ovänliga känslor som hade väckts mot kyrkan på grund av kritik från medlemmar som hade tappat sin tro. Över 100 år senare hade äldste Spencer W. Kimball i de tolv apostlarnas kvorum en liknande upplevelse när han predikade till kyrkans försvar.

Äldste Kimballs besök i Ecuador

Under ett besök i Otavalo i Ecuador 1965 sa äldste Kimball till missionärerna att de skulle presentera Mormons bok för urinvånarna i Otavalo. Men missionärerna stötte på motstånd i och med att otavaloborna började sprida lögnen om dem i de närbelägna byarna, och missionärerna kämpade för att motbevisa lögnerna.

SLUTNOT

1. Spencer W. Kimballs dagbok, 29 maj 1967, som den citerats i "Preaching in Peguche", history.ChurchofJesusChrist.org/GlobalHistories.

President Spencer W. Kimball med Rafael Tabango 1978.

Två år senare hade äldste Kimball och några medlemmar och missionärer ett möte nära en lokal busshållplats. När lokalbefolkningen steg av bussarna inbjöd missionärerna dem att lyssna på en levande apostel till Jesus Kristus. Snart hade omkring 20 personer samlats. Medan missionärerna inledde sitt möte växte skaran till mer än 100 personer.

Sedan talade äldste Kimball. Han berättade om hur Jesus Kristus kom till den amerikanska kontinenten. Han pekade upp mot skyn och berättade om den stilla, milda rösten från himlen som kungjorde Guds sons ankomst, såsom det berättas i Mormons bok. Äldste Kimball berättade: "Alla följde min pekande gest mot skyn med blicken, som om Frälsaren faktiskt var där och steg ner genom de tunna molnen."¹

Efter det här fortsatte missionärerna att försöka undervisa otavaloborna. Systermissionärer undervisade en man vid namn Rafael Tabango som döptes den 14 juli 1968 – den första sista dagars heliga urinvånaren i Otavalo. Hans hustru Teresa blev också medlem i kyrkan. Mindre än 15 år senare organiserades en stav i Otavalo, med broder Tabango som dess förste patriark.

Läran och förbunden 76

5–11 JULI

Första gången jag fick höra om de tre härlighetsgraderna

Kapitel 76 i Läran och förbunden förtydligar viktiga aspekter av frälsningsplanen som gick förlorade från jorden under avfallet. Att få höra om de här återställda sanningarna för första gången är för många människor en minnesvärd upplevelse. Så var fallet för **Connie, en omvänd medlem från Richmond i Virginia i USA.**

Hon minns: "Jag hade alltid sett Guds kärlek när jag läste Bibeln, men jag kunde aldrig hitta någon kyrka som undervisade om den på det sätt som jag förstod den. När jag fick missionärslektionen om frälsningsplanen kände jag att jag fick upprättelse och en frid jag aldrig upplevt förr. Jag tänkte för mig själv: Det här är den himmelske Fader som jag känner. När jag lärde mig om härlighetsgraderna öppnades mitt sinne så mycket att jag nästan inte kunde behärska upprymdheten över att få veta mer.

Delphine, en omvänd medlem från Paris i Frankrike,

har en svår familjesituation, så när missionärerna berättade att familjer kan leva tillsammans för evigt i det celestialet riket var hon inte säker på att det var vad hon ville. Allt eftersom missionärerna fortsatte undervisa henne om de tre härlighetsgraderna fann hon dock tröst. Hon fick veta att hon kommer att få vara tillsammans med dem hon älskar som väljer att följa evangeliet. Efter att ha fått lära sig mer om frälsningsplanen sa hon: "Jag tyckte att den var mycket rättvisare, och det gav mig tillförsikt."

SAMTAL

Vilka sanningar i kapitel 76 motiverar dig att bli värdig det celestialet riket?

Kallade av Herren

JARED CARTER (1801–1849)

Precis som Jared Carter och Stephen Burnett (se L&F 79 och 80) behöver nutida missionärer också ett vittnesbörd om att de kallats av Herren.

Tusentals missionärer fick sina missionskallelser ändrade på grund av coronaviruset. Curtis och Ramona Miller, till exempel, fick sin kallelse ändrad till en annan mission på grund av viruset. De sa: "Vi har ett starkt vittnesbörd om att det som är av betydelse inte är var vi tjänar utan att vi är villiga att tjäna. När vi låter Frälsarens hand leda oss i livet kvalificerar han oss för det här verket."

- Döptes av Hyrum Smith år 1831 i Colesville, New York.

- Predikade i Ohio i Pennsylvania, New York, och i Vermont år 1831 och 1832.

- Begav sig till Hiram i Ohio för att fråga Joseph Smith om Herrens vilja angående honom.

- Joseph Smith tog emot en uppenbarelse som vägledde honom att återigen predika i de östra Förenta staterna (se L&F 79).

STEPHEN BURNETT (1813–1885)

- Döptes av John Murdock år 1830 i Warrensville i Ohio.

- Ordinerades till präst vid 17 års ålder.
- Utsågs till att predika med Eden Smith (se L&F 80:2), men Eden blev sjuk.

- Påbörjade i stället sin mission med Edens far John Smith.

CURTIS OCH RAMONA MILLER

- När paret Miller tittade på olika alternativ på kyrkans webbplats för seniormissionärer valde de åtta möjliga platser – de flesta av dem i Polynisien och Europa.

- Kallelsen kom för dem att tjäna i Demokratiska republiken Kongo.

Demokratiska
republiken Kongo

- De behövde lära sig franska.

- Efter tre och en halv månader i Afrika blev de ombudda att tjäna i Georgia i USA i stället på grund av covid-19.

Georgia

I våra medresenärers tjänst

”Hjälp de svaga, lyft upp händerna som hänger ner och styrk de matta knäna” (L&F 81:5).

**President Thomas S. Monson:
ett föredöme i tjänande**

**Ålder när han kallades som biskop: 22
Antal församlingsmedlemmar: över 1000
Antal änkor i hans församling: 85**

Äldste Jeffrey R. Holland i de tolv apostlarnas kворum berättar hur biskop Monson tog hand om änkor: ”Många kanske känner till att den unge biskop Monson tog en vecka av sin semester varje jul för att besöka alla dessa 85 änkor i sin församling. Många kanske *inte* känner till att han under de första åren tog med sig som gåva till dem [en av] de hönor han hade fött upp i sin egen hönsgård.”¹

Biskop Monson erinrade sig hur han hjälpte ett äldre par som behövde måla sitt hem: ”I ett inspirerat ögonblick sökte jag upp, inte äldsternas kворum eller frivilliga för att komma och måla huset, utan i stället, efter välfärds-handbokens anvisningar, familjemedlemmarna som bodde i andra områden. Fyra svärsöner och fyra döttrar tog penslar i handen och deltog i projektet.”² Den här inspirationen hjälpte familjen att få kontakt igen och ta bättre hand om varandra.

SLUTNOTER

1. Jeffrey R. Holland, ”Thomas S. Monson: Alltid i Herrens ärenden”, *Nordstjärnan*, nov. 1986, s. 16.
2. Thomas S. Monson, ”Biskopen – centralfiguren i välfärden”, *Nordstjärnan*, april 1981, s. 167.
3. Thomas S. Monson, ”Kärlek – kärnan i evangeliet”, *Liahona*, maj 2014, s. 91.

”Vi kan inte älska Gud uppriktigt om vi inte älskar våra medresenärer på jordelivets färd.”³ – President Thomas S. Monson

*Missionären sa att
Anden viskade att
jag skulle
hjälpa
honom att
hitta en
lösning.*

Milton Camargo
förste rådgivare i
Söndagsskolans
generalpresidentskap

”Jag ska leda er”

Även om vi kanske andligen är som barn, leder Herren oss om vi litar på honom.

Läran och förbunden 78:17–18 säger Frälsaren:

”Sannerligen, sannerligen säger jag er: Ni är små barn, och ni har ännu inte förstått hur stora välsignelser Fadern håller i sina egna händer och har berett åt er.

Och ni kan inte bära allt nu. Var dock vid gott mod, för jag ska leda er. Riket är ert och dess välsignelser är era, och evighetens rikedomar är era.”

Om vi var och en tänker på våra upplevelser i livet minns vi säkerligen tillfällen när Herren har lett oss.

En missionärs tro

Jag minns hur Herren en gång vägledde flera människor. Jag verkade som missionspresident i Brasilienmissionen Porto Alegre Syd. En av våra missionärer led av ett medicinskt tillstånd som kallas gomspalt, som han aldrig behandlats för. När han pratade passerade luft genom övre delen av hans mun och ut genom näsan. Det var svårt för andra att förstå honom.

Den här unge äldsten berättade för mig att han hade bett om sitt problem. Han sa att Anden viskat att jag skulle hjälpa honom att hitta en lösning. Hans enkla beslutsamma tro inspirerade mig. Jag vände mig till Gud om hjälp med att hitta en lösning.

En enkel operation skulle rätta till problemet, men att få operationen utförd var inte en enkel process. Om vi lät göra det privat skulle det bli för kostsamt för den här missionärens familj. Att å andra sidan använda sig av den offentliga vården skulle kräva flera besök och skulle sannolikt ta de resterande månaderna av hans mission i anspråk.

Min fru förklarade för kirurgen vad missionärer gör och hur en av dem kunde välsignas genom en operation.

Min frus tro

Varje gång jag har ett svårt uppdrag att utföra räknar jag med min frus tro och hjälp. Jag förklarade den här missionärens dilemma för henne och bad henne prata med det lokala allmänna sjukhuset. Fanns det något sätt att få operationen utförd utan kostnad och inom våra tidsramar?

Efter en bön om hjälp begav min fru sig till sjukhuset. Hon ställde sig i den långa kön av människor som väntade på att få prata med en tjänsteman. Medan kön rörde sig framåt kunde min fru höra hur fallen framför henne hanterades. I de flesta fall tillsades personen att återkomma på besök om sex månader,

ibland ännu senare.

Min fru visste att det skulle vara för långt bort för vår missionär. Hon kände sig manad att lämna kön och gå in genom en annan dörröppning. Där hittade hon en annan anställd på sjukhuset. Min fru presenterade sig och förklarade vår missionärs behov.

Den anställda sa till henne att prata direkt med kirurgen som befann sig på sjukhuset den dagen för att operera på en annan våning. Hon förklarade för kirurgen vad missionärer gör och hur den här missionären skulle bli välsignad om han kunde få sin gompalt opererad.

Kirurgen ställde några frågor. Sedan sa han: "Kan vi boka en operation om två veckor?" Han fyllde i en blankett som förklarade att den här operationen var i samhällets intresse och att han var intresserad av den personligen. Han lämnade över blanketten till sin assistent och bad honom boka datum.

Tio dagar senare opererade kirurgen vår missionär. Snart var den här äldsten tillbaka på fältet, gladlynt och med förmåga att prata tydligt. Med förnyad entusiasm insåg han att Herren hade lett honom hela vägen.

Den här missionärens upplevelse är ett vittnesbörd om att vår Fader hör våra böner och leder oss vid handen.

Utan Gud är vi ingenting

Andligt talat är vi som små barn. Vi förstår inte vilka stora välsignelser vår himmelske Fader har förberett åt oss. När vi växer upp fysiskt börjar vi förstå mer om de jordiska lagar som styr våra liv. Men vi bör aldrig låta jordisk kunskap bli viktigare än kunskapen

om de stora välsignelser som vår Fader i himlen har i beredskap åt oss.

Mose, en stor profet i Gamla testamentet, var med om en upplevelse som visade honom hur lite han faktiskt visste. Han "skådade och såg världen i vilken han skapades, och Mose såg världen och dess ändar och alla människobarnen, vilka är och som blev skapade, och han häpnade och förundrades mycket däröver". Sedan drog Gud sig undan. Mose överlämnades åt sig själv och han föll till marken.

"Och det hände sig att det dröjde många timmar innan Mose fick tillbaka sin naturliga styrka som människa, och han sa till sig själv: 'På grund av detta vet jag nu att människan är intet, vilket jag aldrig hade föreställt mig.'" (Mose 1:8–10).

Om Herren faktiskt *visade* oss allt vi kan göra med hans kraft skulle vi förmodligen känna oss överväldigade. Liksom Mose skulle vi se att utan Gud är vi intet.

Steg för steg

Men i stället för att överväldiga oss, leder Herren oss vidare steg för steg. Det gör att vi kan åstadkomma mycket mer än vad vi kunde ha gjort på egen hand.

"Mina tankar är inte era tankar, och era vägar är inte mina vägar, säger HERREN.

Nej, liksom himlen är högre än jorden, så är mina vägar högre än era vägar och mina tankar högre än era tankar" (Jes. 55:8–9).

Som Herren säger i Läran och förbunden 78:18: Vi "kan inte bära allt nu". Vi kan ännu inte förstå allt som han förstår. Vad bör vi då göra? Herren svarar: "Var ... vid gott mod."

**Herren leder
oss vidare steg
för steg. Det
gör att vi kan
åstadkomma
mycket mer än
vad vi kunde
ha gjort på
egen hand.**

Att gå på förbundsstigen med gott mod innebär att man är ödmjuk, som ett litet barn. Vi måste vara villiga att undervisas och ledas av Fadern (se L&F 112:10). Livet är så komplext att det inte är möjligt för oss att ha kontroll över alla detaljerna på vår färd. Och vi kan inte förstå varenda sak som vi eller våra nära och kära genomgår här på jorden.

Men när vi litar på Herren och låter honom leda oss vid handen kan vi åstadkomma mer i hans rike än vad det är möjligt för oss att föreställa oss. Vi får större förmåga att vara till välsignelse i livet för vår himmelske Faders barn. Vi får större förmåga att se Frälsarens hand i våra liv. Vi får större

förmåga att känna tacksamhet för hans oändliga nåd och kärlek.

Rikets välsignelser är våra

Slutligen leder Herren oss vidare genom att påminna oss om att "riket är ert och dess välsignelser är era, och evighetens rikedomar är era" (L&F 78:18).

Jag återgår till exemplet med min missionär. Han vägledades att be om hjälp och blev välsignad med en operation som nu gör att han kan kommunicera tydligt. Han vägledades sedan till dem som var redo att ta emot evangeliet och dess välsignelser, däribland dop. Jag ser också min fru som ett föredöme. Hennes vittnesbörd växte sig starkare allteftersom Herren vägledde henne. Sedan öppnade han himlens fönster och öste ut en välsignelse.

Jag är tacksam för att jag fick arbeta med den här unge missionären som var så fylld av enkel, kraftfull tro. Och jag är tacksam för att jag kan leva för evigt med min fru, som är föredömlig i att låta Herren leda henne längs vägen.

Riket och välsignelserna är sannerligen våra. ■

3 frågor om kyrkans historia besvaras av äldste och syster Rasband

Alla har vi frågor ibland. Men lyckligtvis har vi kärleksfulla apostlar som kan hjälpa oss finna svar.

1

Hur kom du till insikt om att Joseph Smith verkligen kallades av Gud att vara profet i återställelsen av Jesu Kristi evangelium?

ÄLDSTE RASBAND: Vi inser att era sätt att få insikt om ert vittnesbörd kanske inte ser likadana ut som våra. Jag föddes i en trofast familj och fick som ung man ett vittnesbörd som jag behållit **intill denna dag**.

Jag vill läsa ett skriftställe för er om [att få ett vittnesbörd om det återställda evangeliet], som återfinns i kapitel 46 i Läran och förbunden. Det handlar om de Andens gåvor som vi kan få.

Jag vill läsa vers 13 och 14 – två verser som handlar om vittnesbördets gåva. Vers 13: "Åt några är det genom den Helige Anden givet att veta att Jesus Kristus är Guds Son, och att han blev korsfäst för världens synder." Jag vill att ni ska veta att det här gäller min kära hustru och mig. Vi har vittnesbörd om Herren Jesus Kristus som brinner i våra bröst, och vi vet att han är vår Frälsare.

Vers 14 vittnar om en annan gåva, och jag betonar att det också är en gåva: "Åt andra är det givet att tro på deras ord, så att även de kan få evigt liv om de förblir trofasta." Så, våra unga vänner, **vi befinner oss alla på olika stigar vad gäller detta vittnesbörd [om det återställda evangeliet]**. Några av oss har ett sådant brinnande vittnesbörd. Andra av oss tror på andras vittnesbörd, och det är okej. Ni kan tro på vårt, eller ni kan tro på era vänners, era föräldrars, era ledares eller era lärares. **Det är okej att ta till sig andras vittnesbörd**. Faktum är att det är en gåva att kunna göra det. Så till er som arbetar på era vittnesbörd: Kom ihåg att det är en resa och en process.

2

I tillkännagivandet om återställelsen¹ står det: "Vi som hans apostlar [inbjuder] alla att veta – liksom vi gör – att himlarna är öppna." Vad betyder denna inbjudan för er? Om Gud vill tala till oss, varför är det då så svårt att höra honom?

SYSTER RASBAND: Jag tror att det mesta som är värt att uppnå i det här livet inte är lätt att få, och jag tror att

nyckeln till att vi lär oss höra den Helige Andens röst är att vi ödmjukt söker och ber om att få veta hur vi hör hans röst. Vanligtvis får vi bara en god känsla.

Ibland får vi kanske se något. Ibland hör vi faktiskt ord, och av misstag tror vi att det är våra egna tankar och känslor som vi hör. Jag tror det är viktigt att kunna lära sig hur man hör den Helige Anden för egen del.

Jag uppmanar var och en av er att **alltid rikta blicken stadigt mot himlen**, med ett villigt hjärta och öron som är öppna för att höra honom (se 3 Ne. 11:5).

ÄLDSTE RASBAND: Jag har funnit Herrens ord genom att läsa skrifterna. Om det är något som bekymrar mig, som jag oroar mig för, i vår familj, i mitt arbete, i mitt uppdrag och mitt ämbete, brukar jag beroende på vad det gäller försöka hitta något jag kan tillämpa, och då brukar något sticka ut. Det är som om Herren ger mig väldigt specifika anvisningar genom sina heliga ord i skrifterna.

Så det kan ske på många olika sätt. **Ni kommer var och en att ha era egna sätt. Vår himmelske Fader känner er.**

Han älskar er. Ni är hans barn och han svarar er på sätt som känns bekanta och passande för er.

3

Vilken är er favoritdel av återställelsen eller den första synen? Vilka sanningar som kom till följd av den händelsen är mest dyrbara för er?

SYSTER RASBAND: För mig är det enkelt. När Gud Fadern talade till och nämnde Joseph Smith vid namn med orden "Joseph, denne är min älskade Son. Hör honom!" så bara växte mitt vittnesbörd om att **Gud Fadern och Sonen känner var och en av oss**. De älskar oss. Och om vi lyssnar på Sonen så lär vi oss [Faderns] sätt och får undervisning om hur vi ska uppnå evigt liv.

ÄLDSTE RASBAND: Den aspekt av återställelsen som jag värderar högt är att Joseph Smith var en 14-årig pojke när han gick till lunden efter att han läst skrifterna, för att ställa en fråga till sin himmelske Fader i ödmjuk bön. Joseph Smith var faktiskt en förebild för oss i det här avseendet: Han hade en fråga som han hade brottats med länge, och **han tog den här frågan till sin himmelske Fader** med en förväntan om ett svar, och det fick han. ■

Från "Personligt", en andakt med äldste Ronald A. Rasband i de tolv apostlarnas kvorum och hans fru syster Melanie Rasband den 13 september 2020. För att se hela andakten, gå till [facetoface.ChurchofJesusChrist.org](https://www.churchofjesuschrist.org/facetoface).

SLUTNOT

1. Se "Återställelsen av Jesu Kristi evangeliums fullhet: Ett tillkännagivande för världen vid 200-årsjubileet", [JesuKristiKyrka.org](https://www.jesukristikyrka.org).

Även om vi ibland kan tvivla på
våra andliga upplevelser, kan vår
visshet komma forsande tillbaka.

När du tvivlar, håll då dörren öppen för *tro*

Molly Holt

Kyrkans tidningar

Vare sig vi växte upp i kyrkan eller slöt oss till den senare i livet har många av oss troligen upplevt stunder då vi ifrågasätter eller tvivlar. Vi har kanske haft fantastiska andliga upplevelser, men finner nu att vi undrar: Var de där andliga upplevelserna verkliga eller inbillade jag mig bara att jag kände Anden? Tänk om inget av det är sant? Och hur är det med de frågor jag ännu inte har fått svar på? Hur kan jag stanna kvar i kyrkan om jag inte längre är säker på att den är sann?

För mig kom det som en överraskning att de här frågorna dök upp efter min mission! Jag hade känt till sanningen med sådan övertygelse att jag ville åka iväg och predika den för andra i ett och ett halvt år – och nu tvivlade jag på allt jag hade vetat och lärt ut. Vilket slöseri det skulle ha varit om inget av det var sant. Så var det sant, allt det jag hade undervisat om? Eller hade jag bara *velat* att det skulle vara sant? Efter att ha sett vänner lämna kyrkan och när jag stod inför kampen om min egen tro, undrade jag om jag hade bedragit mig själv.

Under den här tiden slutade jag inte att gå i kyrkan eller lyda buden för att jag hade stora frågor. I stället var det på

grund av att jag hade frågor som jag försökte följa president Russell M. Nelsons uppmaning att "öka [min] andliga kapacitet att ta emot uppenbarelse".¹

Jag visste att "inget öppnar himlarna på riktigt samma sätt som kombinationen av ökad renhet, noggrann lydnad, uppriktigt sökande, att man dagligen mättar sig med Kristi ord i Mormons bok, och regelbunden tid som viks åt tempeltjänst och släktforskning".² Jag kände att det var av avgörande vikt att hålla mig nära Gud. När allt kom omkring var han den ende som hade svaren på mina frågor.

Eunices berättelse

En gång när jag läste *De heliga: Berättelsen om Jesu Kristi kyrka i de sista dagarna*, upptäckte jag en anmärkningsvärd berättelse om en kvinna vid tiden för återställens början. Eunice Franklin verkade ha samma frågor och bekymmer som jag.

Eunice döptes i New York av en missionär som hette Elijah Able. Hon hade verkligen blivit omvänd till evangeliet vid sitt dop. Men sedan, när Elijah hade begett sig till Kanada för att predika, började Eunice tvivla på evangeliet och det som hon en gång hade vetat var sant. Hon började

undra om Joseph Smith verkligen var en profet och om Mormons bok var sann. Hon låg sömnlös i många nätter vid tanken på att kanske ha blivit lurad.

Herren visade Eunices kamp för Elijah i en dröm, och han återvände genast till New York. När han knackade på Eunices dörr slogs hon av häpnad – hon hade planerat att berätta för honom att hon inte längre trodde när hon såg honom igen. I stället lät hon honom komma in. När Elijah inbjöd henne till sin predikan den kvällen, tvekade hon och ville inte gå dit. Men hon gav till slut med sig och gick för att lyssna till det han hade att säga.

I sin predikan citerade Elijah 1 Petrusbrevet 4:12 där det står: "Var inte förvånade över den eld som ni måste gå igenom för att provas." Den brinnande prövningen som hade försökt förgöra Eunices tro skulle inte lyckas – när Eunice hörde Elijah tala skingrades alla hennes tvivel. I *Saints* står det: "Den visshet hon en gång kände forsade tillbaka."³

Utan att ännu ha fått
svar eller bekräftelse
kan vi fortsätta be om
uppenbarelsens regn.

Visshet kommer forsande tillbaka

Jag slogs av Eunices upplevelse, och jag begrundade den om och om igen. Precis som Eunice tog jag lärdom

av Elijahs enkla och kraftfulla ord. Vi ska inte vara "förvånade" över att vi har frågor om vår tro. Det är helt okej. Även om sanning en gång verkar ha östs ner från himlen kan det senare komma stunder när vi upplever en andlig torka. Vi undrar kanske om vi en gång faktiskt kände regnet. Utan att ännu ha fått svar eller bekräftelse kan vi fortsätta be om uppenbarelsens regn. Vi kan söka ett vittnesbörd om att det som var sant i går fortfarande är sant i dag. Äldste Jeffrey R. Holland i de tolv apostlarnas kvorum har sagt: "Om det var rätt då du bad om det och litade på det och levde för det, så är det rätt nu. ... Stå emot dina tvivel. Behärska din fruktan."⁴

Genom att öppna dörren för sin missionärsvän igen, fastän Eunice undrade om hon borde göra det, öppnade hon sitt hjärta igen. Herren kunde återigen nå Eunice och hjälpa henne känna en bekräftelse på allt det hon en gång visste. På ett liknande sätt kan vi var och en lämna dörren öppen för tro även när vi brottas med tvivel. Vi kan fortsätta göra det som är rätt och söka uppenbarelse – även när vi är osäkra på exakt varför vi gör det.

Vi håller dörren öppen genom att fortsätta göra de små sakerna som Gud har sagt är bra för själen. Vi håller sabbatsdagen helig och närvarar vid våra möten. Vi läser skrifterna, även om vi ibland bara läser en enda vers. Vi lyssnar på en psalm eller ett konferenstal. Vi pratar med vår himmelske Fader om våra bekymmer och förhoppningar och ber honom hjälpa oss veta vad som är sant. Vi följer buden, omvänder oss och söker den Helige Andens sällskap.

Om vi inte kan ha mer än en önskan att tro kan vi ändå fortsätta göra de små sakerna och låta denna önskan verka inom oss. Vi kan spara en plats i hjärtat för mer tro att växa. (Se Alma 32:27.)

Vi håller dörren öppen
genom att fortsätta
göra de små sakerna
som Gud har sagt är
bra för själen.

Vad jag vet

Även om jag ibland har undrat, irrat och vacklat, har jag lärt mig och för egen del lärt mig igen att detta är Kristi kyrka. Även om Joseph Smith må ha varit en ofullkomlig man vet jag att han var en inspirerad Guds profet som offrade allt och gjorde sitt allra bästa. Jag vet också att Mormons bok är en sann forntida uppteckning och helig skrift som bevarats just för oss i vår tid. Min himmelske Fader fortsätter att bekräfta de här sanningarna för mig varje dag. Och jag är glad att han bekräftade de här sanningarna för Eunice Franklin också.

Jag vet att om vi håller våra dörrar och hjärtan öppna för sanning får vi hjälp av Gud att känna vad som är verkligt och vad som inte är det genom den Helige Anden. Våra andliga upplevelser är oförnekliga i stunden. Och varje gång efter det när vi känner att tvivel kommer krypande tillbaka, kan vi påminna oss själva om hur vi kände. Precis som för Eunice kan vår visshet om evangeliets sanningar komma forsannde tillbaka.

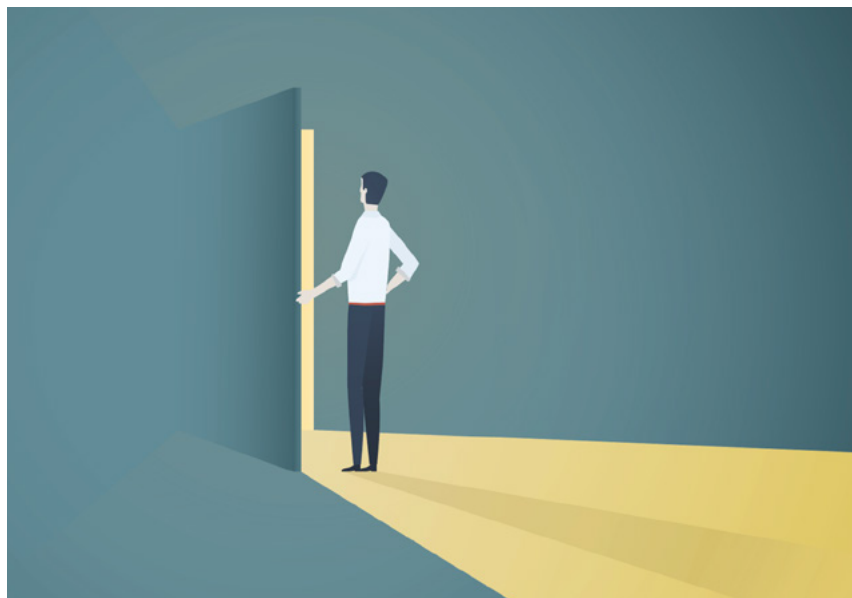
Vi behöver inte leva i tvivlets torka särskilt länge om vi bara håller fast vid våra andliga upplevelser. Äldste Neil L. Andersen i de tolv apostlarnas kворum säger: "Omfamna dina heliga minnen. ... Lita på att

de kommer till dig från din himmelske Fader och hans älskade Son. Låt dem skänka tålamod åt dina tvivel och förståelse åt dina svårigheter. Jag lovar dig att när du villigt erkänner och omsorgsfullt uppskattar de andligt avgörande händelserna i ditt liv så ska du få mer och mer."⁵

Jag vet att för dem som strävar efter att skapa nya andliga upplevelser och utöva tro på Kristus gäller det här löftet: "Den som tror på [Kristus] ska aldrig någonsin törsta" (Joh. 6:35). De svar vi behöver kommer. Vi kan ta oss igenom de brinnande prövningar som Satan kastar mot oss. Och vi kan förbli trofasta mot vår kärleksfulle Gud i alla våra dagar. ■

SLUTNOTER

1. Russell M. Nelson, "Uppenbarelse för kyrkan, uppenbarelse för våra liv", *Liahona*, maj 2018, s. 96.
2. Russel M. Nelson, "Uppenbarelse för kyrkan, uppenbarelse för våra liv", s. 95.
3. Se *Saints: The Story of the Church of Jesus Christ in the Latter Days*, vol. 1, *The Standard of Truth, 1815–1846* (2018), s. 315–317.
4. Se Jeffrey R. Holland, "Cast Not Away Therefore Your Confidence" (andakt vid Brigham Young University, 2 mars 1999), s. 4, speeches.byu.edu.
5. Neil L. Andersen, "Minnen av avgörande andlig betydelse", *Liahona*, maj 2020, s. 22.

MER FÖR DIG!

Du hittar fler artiklar särskilt riktade till unga vuxna i den digitala versionen av julinumret av *Liahona* i Evangeliebiblioteket (på JesuKristiKyrka.org, eller i mobilappen).

DIGITALA ARTIKLAR

Jag bad om att få veta sanningen och fick ett oväntat svar

Spencer Soria, Cavite, Filippinerna

Tänk om jag inte kan säga att "jag vet"!

Spencer McBride, Kyrkans historiska avdelning

UV: AKTUELLT

Du hittar också nya artiklar varje vecka i UV: Aktuellt som finns i Unga vuxnas del av appen Evangeliebiblioteket (på JesuKristiKyrka.org eller i mobilappen).

Från missionsfältet:

När man inte känner sig som den perfekta missionären

Molly Holt och Holly Hudson, Church Magazines

Livsfärdigheter:

Att lära sig tjäna i plaskzonen

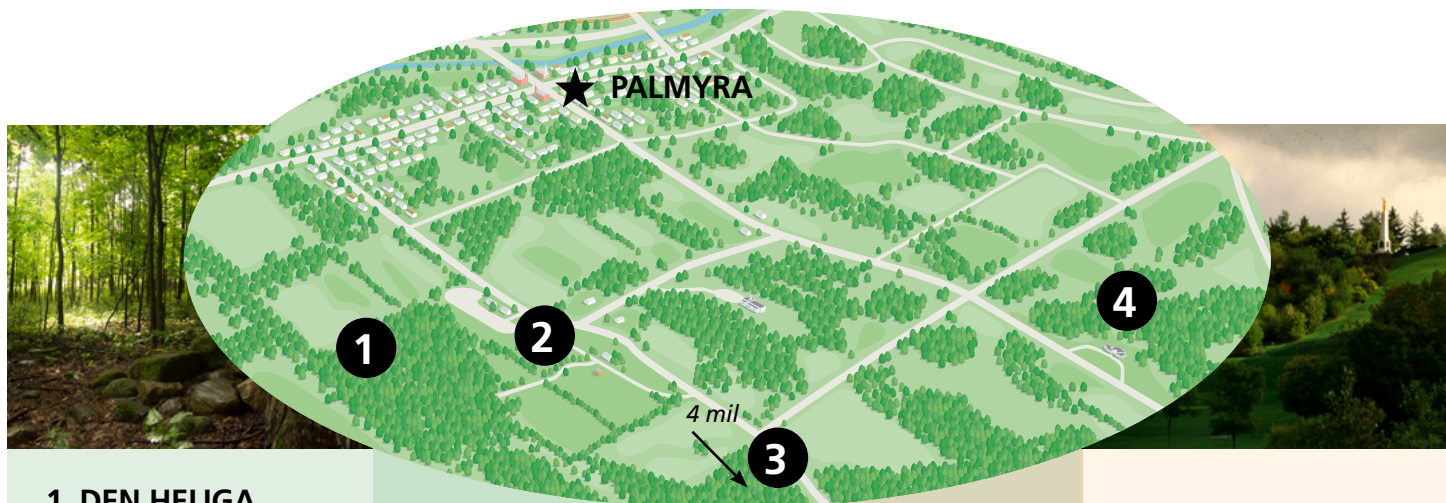
Emily Abel, Church Magazines

New York:

Ett centrum för kyrkans historiska platser

Palmyra och Fayette i delstaten New York var skådeplatserna för många av återställelsens heliga händelser. Bevarandet av de här heliga platserna hyllar beslutssamheten hos sista dagars heliga runt om i världen att etablera Guds rike i vår tid.

1. DEN HELIGA LUNDEN

1820: Joseph Smith upplevde den **första synen**.

200 till 350 år: trädens ålder på tomten där familjen Smith köpte sin gård.

Trädslag: mestadels lönn, bok, humlebok och glanshagg; några askträd, ekar, hickoryträd och almar.

2. JOSEPH SMITHS FAMILJEGÅRD

1819: Joseph Smith den äldre, Lucy Mack Smith och åtta barn flyttar in i den lilla timmerstugan.

40 hektar: storleken på gården, omkring 3 kilometer söder om Palmyra.

Två tredjedelar: andelen **gårdsmark som röjdes** av familjen Smith för bete och odling av vete, majs, bönor och en stor fruktträdgård.

1823: Moroni visade sig för Joseph Smith i gårdshuset.

1907: kyrkan köpte platsen, inklusive den heliga lunden.

Hemmet var skådeplatsen för **Moroni besök hos Joseph**. En replika byggdes 1998.

3. FAMILJEN WHITMERS GÅRD

40 hektar: storleken på landområdet som ägdes av Peter och Mary Whitmer för deras gård i Fayette i New York.

4 mil: avståndet från Palmyra.

1829: Joseph Smith avslutade **översättningen av Mormons bok**.

David Whitmer: ett av de **tre vittnena**, som såg Moroni och guldplåtarna i skogen på gården.

6 april 1830: kyrkan **organiserades officiellt**.

1980: kyrkan byggde ett **timmerhus** och ett besökscenter.

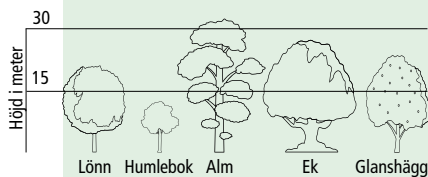
4. KULLEN CUMORAH

1827: Joseph hämtade **guldplåtarna** och urim och tummim enligt ängeln Moronis anvisningar.

4,8 kilometer: avståndet mellan familjen Smiths gård och kullen Cumorah.

3 000: antal **plantor** från området kring den heliga lunden som flyttades till Cumorah på 1930-talet.

1937: Skådespelet Hill Cumorah hade premiär och drog till sig tusentals besökare varje år.

UNGA VUXNA

*Att hålla dörren
öppen för tro*

44

JOSEPH SMITH

**VAD VI LÄR OSS AV
HANS SVÅRIGHETER**

30

ATT HANTERA ÖVERGREPP

**RÅD TILL OFFER,
FÖRÄLDRAR OCH
LEDARE**

20

KOM OCH FÖLJ MIG

**INSIKTER I
LÄRAN OCH
FÖRBUNDEN 71-83**

34, 38

Lokala sidor

- L2 **Tjänande heliggör:** När vi är lyhörda för andras behov heliggörs vårt eget liv
Äldste Mark A. Gilmour
- L3 **Gud finns här i Sverige**
- L4 **En brinnande önskan att själv få veta**
Isak Näslund
- L5 **Tidningen SE var på plats**
Inger Höglund
- L6 **Hilma från Ingermanland**
Angelica Ahlin
- L7 **Stavens ständige kamrer**
Ulf Strömbom
- L8 **MSA – Stockholm**
- L8 **Ny bok: Personlig utveckling för barn och ungdomar**
Hanna Saffer
- L10 **Erik Nilsson, lärare och patriark**
AnnCathrine Hindborg
- L11 **Avlidna**
- L11 **Min gammelfarmor – Tant Tin**
Sonja Malm
- L13 **100-åringen som hoppade ut genom fönstret och försvann ...**
John Birberg
- L13 **Bilden som reflekterade ljuset**
Sofia Karlsson
- L15 **När kyrkan kommer hem**
- L15 **Mormons boks anmärkningsvärda natur**
Paul D. Johnson
- L16 **Gävle, där allt började**
Äldste Gallagher Snow, Inger Höglund

Tjänande heliggör:

När vi är lyhörda för andras behov heliggörs vårt eget liv

Äldste Mark A. Gilmour, England

Områdessjuttio

På många områden i våra liv den senaste tiden har förändring påtvingats oss, och även om vi inte alla varit i samma båt så har vi alla befunnit oss i samma stormiga vatten. Jag har ibland haft svårt att veta exakt hur jag ska komma vidare, gå framåt, vara produktiv och anpassa mig till de förändringar som kommit i mitt liv.

Kanske du liksom jag har haft tillfällen de senaste månaderna att söka vägledning och förståelse från Herren i olika frågor för att navigera i situationer och omständigheter som har varit obekanta och unika. Kanske har du också känt att den här tiden har varit en möjlighet till förädling och heliggörelse, en tid att komma närmare vår Fader i himlen, att bli en bättre lärjunge till Kristus. Samstämmiga budskap från president Nelson, bröderna i de tolv och organisationernas presidenter har manat oss att "höra honom"¹ för att hjälpa oss att navigera i dessa tider. En av de viktigaste förmågorna vi kan lära oss och förfina här i livet är hur vi hör Herrens röst och maningar. Att höra, lyssna till och handla efter de här maningarna ger oss möjlighet att bli förädlade och heliggjorda.

Genom egen erfarenhet har jag sett att Herren har varit mycket villig att förmedla sin vilja och ge vägledning när det gäller att bygga hans rike. President Nelson delade med sig av samma uppfattning när han uppmuntrade oss att söka uppenbarelse.² Jag har märkt att uppenbarelse kommer lättare och snabbare när jag har bett om och sökt vägledning för att tjäna andra, antingen i ämbeten eller med någon annan i åtanke, än för mina egna önsknings och omständigheter.

När äldste Dieter F. Uchtdorf tjänade i första presidentskapet lärde han:

"Ofta kommer svaret på vår bön inte medan vi står på knä utan när vi är på benen och tjänar Herren och dem som är runt omkring oss. Osjälviskt tjänande och helgelse förädlar vår ande, tar bort fjällen från våra andliga ögon och öppnar himlens fönster. Genom att bli svaret

på någon annans bön finner vi ofta svaret på vår egen."³

Andens heliggörande kraft finns tillgänglig för oss när vi söker kunskap om hur vi mer effektivt kan tjäna dem omkring oss, må det vara familj, vänner, grannar, våra samhällen eller dem som vi har förvaltar-skap över genom våra ämbeten. När vi blir mer lyhörda för andras behov blir vi mer lyhörda för Anden. Det i sin tur hjälper oss att besvara bönen i psalmen om att kunna bli "mer, Jesus, dig lik"⁴. Det är min erfarenhet att när vi kommer till Herren med en bön om hur vi kan vara till hjälp eller välsignelse för andra så besvarar han snabbt den bönen. Det kan också komma en tid när maningen att handla kommer utan en föregående specifik bön. Den enkla tron att då gå och göra gott är givande för båda. Syster Sylvia Allred, tidigare rådgivare i Hjälpföreningens generalpresidentskap, beskrev det så här:

"Vi uttrycker Kristi rena kärlek när vi ger osjälviskt tjänande. När vi hjälper varandra blir det en heliggörande upplevelse som upphöjer mottagaren och ödmjucar givaren."⁵

President Thomas S. Monson sa en gång att våra möjligheter att ge av oss själva är obegränsade, men de kan också gå oss förbi.⁶ Min bön är att den Helige Anden ska kunna lita på att vi hörsammar maningar till handling och blir svaret på någon annans bön, vilket i sin tur blir en heliggörande och utvecklande erfarenhet för oss. ■

SLUTNOTER

1. Se "Hör honom-budskapen" på www.ChurchofJesusChrist.org/hearhim.
2. "Uppenbarelse för kyrkan, uppenbarelse för våra liv", Russell M. Nelson, generalkonferensen i april 2018.
3. "Att stå på vägen till Damaskus och vänta", Dieter F. Uchtdorf, generalkonferensen i april 2011.
4. "Mer helighet giv mig", Psalmer, nr 77.
5. Se "Lärjungeskapets innersta natur", Silvia H. Allred, generalkonferensen i april 2011.
6. Första presidentskapets julandakt, dec. 2008.

Gud finns här i Sverige

Syster Emma Nissen

Syster Emma Nissen är en heltidsmissionär från USA som verkar i Sverigemissionen Stockholm. I den här artikeln berättar Syster Nissen hur hon kom att skriva missionssången med hjälp av sin svenske morfar.

I oktober 2020 frågade vår missionspresident om jag ville skriva en gemensam sång för missionen. Han sa: "Vi kan presentera den i december, under julkonferensen, om det är tillräckligt med tid för dig." Jag log inom mig själv för jag visste att om Anden skulle hjälpa till med mitt skrivande, som den har gjort förut, skulle den här sången skrivas långt före julkonferensen.

När president Robert Davis kom till Sverigemissionen gav han missionärerna ett missionsmotto: "Kämpa på i tro". Att kämpa på är ett vanligt svenskt uttryck, men för oss missionärer blir tillägget "i tro" en påminnelse om att när vi kämpar vidare i tro så strävar vi inte bara framåt, utan vi gör det med Guds hjälp. President

Davis påminner oss också om att vi är sanna lärjungar såsom de beskrivs i Mormons bok, 3 Nephi 5:13. Jag ville att sången skulle återspegla vår mission

Anders Flink, syster Nissens morfar.

Familjen Flink från Västerås flyttade till USA 1967.

Hela sången kan beställas via missionskontoret: 2019205@churchofjesuschrist.org.

Syster Nissen tillsammans med sina missionsledare.

och beskriva president Davis vision för arbetet här i Sverige. Jag vände mig genast till det skriftstället för att hämta inspiration för min uppgift.

Jag öppnade först skriften på engelska när Anden viskade: "Låt oss titta på det på svenska." Jag svarade snabbt: "Vad skulle det göra för nytta? Jag har bara varit här i nio månader! Jag kan inte skriva en så viktig sång på svenska! Jag kan knappt bära mitt vittnesbörd på svenska." Och vet ni vad Anden sa tillbaka till mig? "Du har rätt. Jag har hört att du gör misstag, och du har en bit kvar. Men jag har någon här som talar svenska mycket bra, och han har tålmodigt och ivrigt väntat på att få bära sitt vittnesbörd för dig, och genom dig för sitt svenska fosterland."

Anders Flink, min morfar, dog år 2015. Han var född och uppvuxen i Sverige. Han brukade bre smöret på den håliga sidan av knäckebrödet. Han spelade dragspel medan mormor ledde danserna runt midsommarstången. Han lyssnade stolt på vart och ett av sina barnbarn som lärde sig spela piano medan de växte upp. Och han var själagläd över den glädje som musiken förde med sig i vårt hem. Han var en andlig och glad man. Mormor döptes 2001 men morfar blev aldrig medlem själv. Mot slutet av sitt liv körde han ofta mormor till kyrkan och han blev då ombedd att spela preludiet innan sakramentsmötet, vilket han trofast fortsatte att göra varje vecka.

Genom att steg för steg omge sig med Guds kärlek förberedde han sig för att ta emot de missionärer som jag utan tvivel tror sprang emot honom den sekund han gick vidare och återvände hem. I december 2016 åkte vår familj till templet för att göra det ställföreträdande dopet för morfar och för att besegla honom till

mormor. Fyra år senare kunde jag känna hans entusiasm då jag äntligen var på plats i Sverige och genom Anden kunde förstå tillräckligt med svenska för att höra och förmedla morfars ljuva vittnesbörd.

Jag lyssnade, jag spelade och jag skrev. Redan samma kväll som president Davis bad mig skriva Sverigemissionens sång blev den färdig. Varje gång jag lyssnar till sången hör jag också svagt ett dragspel spela med någonstans bortom slöjan, och jag kan känna mina förfäders kärlek medan de gläder sig tillsammans och sjunger sina vittnesbörd om att Gud finns här i Sverige.

Här kommer några strofer ur texten:

Gud finns här i Sverige.

Han går bredvid missionärerna.

*Ja, vi är Jesu Kristi, Guds sons, lärjungar
för att Gud finns här i Sverige.*

*Om det snöar, om det regnar,
det spelar ingen roll.*

*Vi kämpar, ja vi kämpar, vi kämpar på i tro.
Vi sprider evangeliet till hela hans folk
och hjälper dem förstå att de är värdefulla.*

Det finns så många på andra sidan slöjan som arbetar tillsammans med oss och innerligt vittnar om att Gud finns HÄR I SVERIGE! Vi, som Kristi lärjungar, har förmånen att vara vittnen om detta, och som missionärer i Sverigemissionen Stockholm kommer vi att fortsätta att gemensamt sjunga och vittna om att Gud finns här i Sverige. ■

En brinnande önskan att själv få veta

Isak Näslund

Luleå gren

Jag heter **Isak Näslund** och är 24 år gammal. Jag är uppvuxen i en liten by utanför Boden i Norrbotten som den yngsta av fyra barn och är – likt Nephi – född av goda föräldrar som undervisat mig om evangeliet. Min familj var aktiva i kyrkan långt innan jag föddes, min mor döptes

i vuxen ålder och min far växte även han upp inom kyrkan. Även om mina föräldrars berättelser är mycket intressanta och trosstärkande, ämnar jag här begränsa mig till att endast återge min egen resa och hoppas att den kan vara stärkande för dig i din resa.

När jag växte upp var min far grenspresident i Luleå gren. Han var det arton år i sträck, men avlöstes någon gång när jag var i tonåren. Det innebar i alla fall att vi varje söndag, så långt tillbaka jag kan minnas, var i kyrkan med allt vad det innebär. Hemafton, skriftstudier, familjebön, hemförråd, hemlärarbesök, resor till templet, seminariet, och regelbundna middagar med missionärerna var del av allt.

I mina sena tonår växte det långsamt fram en brinnande önskan att själv veta om evangeliet var sant. Jag berättade aldrig för någon att jag sökte svar för jag ville inte bli påverkad av någon i familjen eller i kyrkan. Som jag förstod det så lovade Gud att uppenbara sanningen om Mormons bok för den som bad ärligt. Antingen fanns det en Gud eller också inte, och fanns han kunde han själv svara mig helt enkelt. Jag började läsa Mormons bok och trots att berättelserna var bekanta för mig, så fann jag boken förhållandevis tung för min dåvarande läsförmåga. Jag läste till att börja med endast en sida om dagen och minns i dag med humor att jag trööstlöst kämpade mer än en vecka med liknelsen om olivträden i Jakob kapitel 5 och trodde att boken inte handlade om annat än olivträd som visnade och omplanterades.

Jag fastade och bad mycket. Jag frågade Gud i varje bön om han fanns och om Mormons bok var sann. Jag visste faktiskt inte vad jag skulle förvänta mig som svar, men mina krav var höga. Jag hade såklart hört alla skriftställen om hur Gud skulle tala frid till mitt sinne och övertyga mig med ett brinnande hjärta, men för mig var detta mycket abstrakt och ett brinnande hjärta lät bara som att det skulle göra ont. Jag tänkte att om nu Gud fanns så känner han ju mig bättre än jag känner mig själv och måste då också veta exakt vad jag behöver för att bli övertygad, men inget speciellt hände under flera månader. Jag ville vara ärlig med mig själv och var redan då väl bekant med bekräftelsejäv, så vilken bra känsla som helst var absolut inget bevis för Guds existens.

Med tiden läste jag mer och mer och mina böner blev mer genuina. Enos bok talade särskilt till mig. Jag kände mig som Enos, vars själ hungrade så efter Gud att han bad hela dagen och hela natten. Jag undrade ibland då om jag skulle behöva – likt Enos – be hela natten för att få svar.

Isak Näslund.

Tidningen SE var på plats

Inger Höglund

Redaktionen

En eftermiddag några månader senare hade jag kommit till mitten av 3 Nephi och läste om Frälsarens undervisning till nephiterna. Jag bad som vanligt och frågade Gud om det jag läst var sant och inte långt därefter, medan jag satt och lyssnade på ett konferenstal, fylldes hela mitt sinne av det mest euforiska välbefinnande och djupa kärlek jag någonsin upplevt. Jag kunde inte hålla tillbaka mina tårar och den glädje jag kände måste ha närmat sig den övre gränsen för vad som är fysiologiskt möjligt.

I mitt sinne kände jag ett starkt budskap: Isak, jag älskar dig, och boken du har läst är sann. Jag var som i chock hela kvällen och jag kände bara en djup tacksamhet, en brinnande motivation att lyda Gud och en önskan att dela det jag upplevt. Hur mycket jag än i dag försöker sammanställa meningar och uttrycka det i ord, så känns det bara som en parodi av verkligheten när jag läser det.

Vad var det då som hade hänt? Var det Gud som hade talat till mig genom den Helige Anden? Var det en hallucination, ett spontant inducerat rus eller ett epileptiskt anfall? Hur ska jag veta? Allt jag vet är att jag var vid mina sinnens fulla bruk och kände starkt att någonting gudomligt talade till mig precis som Moroni lovat.

Jag var väldigt övertygad om att det fanns en Gud, men Jesus Kristus var fortfarande relativt ovidkommande för mig. Men denna visshet om Guds existens gjorde mig med tiden oerhört medveten om mina egna synder. Vad som följde var en period då jag brottades med fruktansvärda bestående skuldkänslor. Jag gjorde allt jag kunde för att omvända mig, men mätte inte bättre.

En kväll läste jag Alma 36 ensam i mitt rum – kapitlet om Alma den yngres omvändelse – och jag kände som Joseph Smith när han sa: "Aldrig har något skriftställe gjort större intryck på en människas hjärta än vad detta den gången gjorde på mitt." Alma uttryckte precis det jag kände inom mig själv. Jag blev rörd av hur hans skuldkänslor försvann då han ropade till Jesus att befria honom. Jag föll genast ner på knä och bad till Gud att han genom sin Son Jesus skulle ta bort mina skuldkänslor. Plötsligt kände jag den helt euforiska kärleken återigen och för första gången på många månader kände jag inre frid och att jag tack vare försoningen var helt ren igen.

Jag tror att det jag upplevt kom från Gud genom den Helige Anden. Men jag vet med säkerhet att evangeliet fungerar, att försoningen fungerar och att Moronis löfte fungerar. ■

När vi fick höra att Bo Wennerlund hade avlidit gick mina tankar 70 år tillbaka i tiden. Det var då jag träffade honom för första gången och det hände i Örebro. Både han och min mamma hade mött missionärerna där, bland andra äldsterna Spencer Jenson, Ronald Folkersen, Dale Ensign och Dean Wenngren. Bo flyttade snart tillbaka till Stockholm och äldste Wenngren döpte min mamma. Pappa var inte intresserad och han ville inte heller att jag skulle döpas. Vår familj flyttade också snart därefter till Stockholm och där fick vi se Bo döpas.

Bo Wennerlund döps av äldste Folkersen.

Den efterföljande konfirmationen.

Sakramentsmötet fotograferat från förhöjningen.

Men inte bara vi fick se det, det gjorde också tidningen SE. Det var Sveriges populäraste bildtidning och i nr 18 år 1949 gjordes ett tresidigt reportage från kyrkan på Svartensgatan 3. Den tidningen har funnits i våra gömmor sedan dess. Några av bilderna syns här. På den ena ses äldste Ronald Folkersen döpa Bo och på den andra konfirmeras han. ■

Hilma från Ingermanland

Angelica Ahlin

Borås församling

Hilma Hovi föddes i Ingermanland i Ryssland. Liksom Nephi är Hilma "född av goda föräldrar" som undervisade sina barn om tro på Gud i såväl ord som handling. Trots att deras folk led svårt under kommunismens regim och till viss del utsattes för etnisk rensning, var hennes föräldrar fulla av förtröstan på Gud och hans beskydd. Under sista delen av andra världskriget ockuperades Ingermanland av tyskarna och hennes folk drevs i väg från Ryssland. Hilmas mor flydde ensam med sina tre unga döttrar eftersom fadern var soldat i kriget. Hilmas mor hade ingen annan än Gud att förlita sig på.

Hilma och hennes familj fick utstå många prövningar i olika flyktingläger i sträng vinterkyla och brist på mat. Till slut hamnade de i Estland i väntan på att föras till Finland med båt. Så här beskriver Hilma den dagen med egna ord:

Hilma Hovi som missionär 2007.

"Jag kände stor sorg över att ha lämnat mitt hemland, och vi hade också förlorat kontakten med min farfar och farmor som var med oss från början. Jag hade en stark önskan att tala med Gud. Jag gick ifrån de andra för att få vara ensam och bad till Gud: 'Varför måste jag lämna mitt hem?' En tydlig röst kom till mig som sa: 'Det är för din skull.' Rösten berättade andra saker om min framtid och avslutade med något som jag inte förstod: 'Du ska bli en drottning.' När jag senare i livet besökte templet förstod jag vad Gud hade talat om."

Hilma, hennes mamma och två systrar kom till byn Liikola i Finland där de levde i extrem fattigdom. Hennes mor fick reda på att deras far var krigsfånge i Finland och hämtade hem honom. Äntligen var familjen tillsammans i ett land där de trodde att de skulle vara trygga. Familjen var lycklig. En dag när hennes far jobbade i skogen kom en röst till honom som sa att han behövde ta sin familj med sig och fly till landet på andra sidan vattnet, det vill säga Sverige. Men han var ytterst ovillig att lämna Finland, så han ignorerade varningen. I stället besökte han de finska myndigheterna för att ansöka om finskt medborgarskap. Då blev han anhållen och fördd tillbaka till Ryssland. Han fick inte ens skicka ett meddelande till familjen om vad som hade hänt. De flesta som fördes tillbaka till Ryssland blev satta i fängelse eller skjutna. Hilmas far hade tur för att han var snickare och hans tjänster behövdes i Ryssland. Han fick arbeta i en verkstad under strikt bevakning.

Under tiden kämpade Hilmas mor för att ta hand om sina tre döttrar och ännu ett barn på väg. Men Gud hade inte glömt av dem. Bland annat inspirerade han Hilmas mor att plantera kål utefter en bäck i närheten, och kålen växte så bra att det inte bara räckte åt deras familj utan även blev en del över som de kunde sälja.

Efter ett drygt år hjälpte Gud även Hilmas far att fly från Ryssland under omständigheter liknande dem då Almas folk flydde från de onda prästernas förtryck i Mormons bok. Hennes far lyckades med Herrens vägledning ta sig tillbaka till Finland till fots utan att bli infångad, och familjen kunde än en gång återförenas. Herren gav Hilmas far ett löfte om att han aldrig mer skulle behöva återvända till Ryssland. Detta berättade han för sin familj och även om varningen från Gud som han hade ignorerat och som hade fått så hemska konsekvenser för honom själv och för hela familjen. Han sa till sin familj att han aldrig mer tänkte ignorera Guds röst.

Med hjälp av många goda människor kunde Hilmas familj fly från Finland och ta sig till Sverige. De hamnade i Grythyttan där de fick lära sig ett nytt språk och börja ett helt nytt liv. Hilma gifte sig så småningom och bosatte sig i Borås. Hon och hennes man välsignades också med en son.

Hilmas son, Roy Gunnarsson (till vänster), var den första missionären från Sverige som tjänade i Ryssland.

Efter en tragisk skilsmässa insåg Hilma att hon hade förlorat kontakten med Gud och hon längtade efter att få den tillbaka. Hon undersökte många kyrkor men kände inte att någon av dem var rätt. Hon bad intensivt till Gud om hjälp att hitta hans kyrka. En kväll knackade det på dörren och där stod två missionärer. Missionärerna gav Hilma en Mormons bok och hon började genast läsa den. Hon kände att hon äntligen hade hittat Guds sanna kyrka och hon döptes. Hennes son tog också till sig evangeliet. Gränsen till Ryssland hade just öppnats och hennes son Roy kallades som missionär till Moskva. Han var den första svenska missionären i Ryssland. Så småningom tjänade Hilma själv som missionär vid kyrkans släkthistoriska bibliotek i Salt Lake City.

Hilma är tydlig med att hon har kunnat se Guds hand genom

varje steg i sitt liv. Gud var med dem under deras många strapatser, han beskyddade hennes far och förde honom tillbaka till familjen så att han kunde föra sin familj till säkerheten i Sverige. Och det var i Sverige som Hilma kom i kontakt med kyrkan och kunde få del av evangeliets välsignelser. Hon och hennes son är fortfarande de enda i familjen som är medlemmar i kyrkan, men hon är tacksam för templet som kan ge andra i hennes släkt möjlighet att ta del av evangeliets välsignelser och en dag bli kungar och drottningar – precis som Gud lovade Hilma när hon bara var en liten flicka. ■

Stavens ständige kamrer

Ulf Strömbom

Borås församling

Jag frågade några medlemmar i staven om de visste hur länge Calle Brusewitz har tjänat som ekonomisk kamrer. En broder sa: "Ja, Calle, han har väl ALLTID varit stavens kamrer?" En annan sa, med en teaterviskning: "Jag har hört att han, precis som de tolv, är kallad på livstid."

Och så är det kanske. På samma sätt som Svenska Akademien har sin ständige sekreterare så har Göteborgs stav sin Calle Brusewitz. Denne trofaste broder är nu inne på sin tredje stavspresident som han tjänar tillsammans med. "Jag sliter ut dem en i taget", säger Calle och skrattar.

"Så", frågar jag, "hur många år har du varit ekonomisk kamrer nu? 25?"

"Nja, det räcker nog inte", säger Calle. "Det blir nog fler år. Men åren rusar förbi så fort. Tiden går ju fort när man har roligt. Och jag trivs. Jag har trivts med det här i alla år. Jag är glad att kunna hjälpa till på mitt lilla sätt. Jag trivs inte i rampluset. Jag arbetar hellre bakom kulisserna. Jag är nöjd om jag kan hjälpa till där. Det passar mig bra."

Då, på den tiden när Calle började sitt tjänande som ekonomisk kamrer, skrevs alla tiondekvitton ut för hand på speciella block. I stora liggare förde man in inkomster och utgifter för olika konton. De olika kolumnerna skulle summeras och transporteras till nästa sida. De flesta som betalade tionde gjorde det

med kontanter, som skulle räknas, och pengarna skulle deponeras på banken. Nu är allt digitalt och elektroniskt. Kvitton och fakturor skannas in. Mycket av arbetet kan göras hemifrån, från den egna datorn.

Carl-Elis (som han faktiskt heter, även om INGEN kallar honom det) och hans fru Inger bodde som nygifta i Stockholm. Calle är ingenjör och jobbade för det bolag som då hette LM Ericsson, nuvarande Ericsson, med deras telefonväxlar.

Efter några år gick flyttlasset till Göteborg. Anledningen var att de fått tag på en lägenhet, ett förstahandskontrakt, i Göteborg. Tanken var att de bara skulle stanna i Göteborg ett tag. "Men vi är här än", säger Calle med ett skratt.

En kväll knackade två missionärer på dörren till lägenheten där Calle och Inger bodde. Det var 1965.

"Jag var nyfiken och bjöd dem att komma in och tyckte det var intressant att lyssna på dem. Men Inger hon gick in i köket och stängde dörren om sig. Fast hon stod och tjuvlyssnade ändå", berättar Calle och skrattar. Båda två döptes efter ett tag.

Calles teknikintresse gjorde att han började jobba med att laga radioapparater och grammfoner. Han var erkänt skicklig och efterfrågad. Även om Calle är pensionär i dag händer det fortfarande att människor hör av sig och vill att han ska titta på deras gamla klenod. För det mesta kan han fixa till det som är fel.

Calle spelar också både klarinett och saxofon och han är medlem i en orkester som spelar storbandsjazz. Så några fritidsproblem har han inte. Mer än att tiden inte räcker till riktigt.

Och så lägger han ju ner en del tid på sitt ämbete också. Fortfarande. Precis som han gjort i flera årtionden. Och förmodligen kommer att göra en eller ett par stavspresidenter till. Stavens ständige kamrer. Broder Trofast. ■

Calle Brusewitz.

MSA – Stockholm

ett förnyat samarbete mellan Stockholms stav och Stockholms södra stav har etablerats då nya representanter kallats i båda staverna med fokus på MSA (Mid-Single-Adults, åldrarna 25–45).

Arbetet med att stärka gemenskapen i denna viktiga grupp i kyrkan kan sägas ha haft sin början då Hadi Soroosh från Handens församling kallades som högråd i Stockholms södra stav. Han tillfrågades om vad han helst skulle vilja arbeta med i sin nya roll och då kom det fram att han gärna ville få i gång en verksamhet för MSA.

Representanterna från Stockholms stav är nu Carl Körlof och Sofie Sjökvist, och representanterna från Stockholms södra stav är Joakim Gustafsson och Amanda Nilsson. Gruppen bedriver sin verksamhet främst från sin Facebook-grupp "MSA Stockholm", men kan även nås på mejladressen msastockholm@gmail.com.

Amanda Nilsson från Handens församling var med när gruppen startade för snart tre år sedan. Hon säger att hon fått arbeta med fantastiska människor hittills, men att hon ser fram emot att tjäna tillsammans med det nykallade gänget. Amanda presenterar här sina nya kollegor:

Sofie Sjökvist är en glad och omtänksam tjej från Gävle som jobbar på ett LSS-boende och serverar i en restaurang. Hon kom nyligen hem från en längre vistelse i Kanada.

Carl Körlof beskriver sig själv som en "Jack of all trades, master of none". Men framför allt är han en fantastisk ensamstående far till sina två fina barn. Carl tillhör Täby församling.

Joakim Gustafsson är född i Göteborg och uppvuxen i Trollhättan. Han bodde några år i Stockholm men återvände till västkusten 2014. Nu är han dock tillbaka och bosatt i Huddinge och tillhör Hägerstens församling. Han tycker om sport och är en riktig MacGyver.

Amanda Nilsson själv har vuxit upp i Lunds församling. För tio år sedan återvände hon till sin födelsestad Stockholm, där hon jobbar som lärare.

Vill du eller någon du känner (inom den berörda åldersgruppen) delta i kommande

Hadi Soroosh.

Sofie Sjökvist.

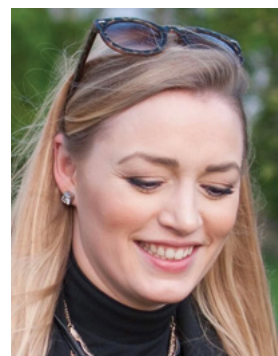

Carl Körlof.

aktiviteter? Anslut dig till gruppen eller kontakta någon av representanterna i Stockholm. Under corona-tider sker alla aktiviteter online, vilket även gör det möjligt och enkelt att delta för personer från andra delar av landet. ■

Joakim Gustafsson.

Amanda Nilsson.

Ny bok: Personlig utveckling för barn och ungdomar

Hanna Saffer

Lunds församling

För några månader sedan ringde det på dörren till vårt hus och utanför stod vårt primärpresidentskap med strålansikten. De hade med sig hembakade godsaker, fina brev till varje barn i familjen och en ny bok från våra ledare i kyrkan. Den hette *Personlig utveckling:Handledning för barn*. Deras entusiasm smittade av sig och så småningom började vi använda boken. Jag har bett några barn berätta om sina upplevelser då de arbetat på olika mål med hjälp av denna bok.

Carmen, 12 år, har som mål att bli bättre på att spela piano. Hon har också ett mål att be på morgonen och på kvällen. Hon säger: "Jag tror att Jesus Kristus finns och att han hjälper oss med det som är svårt."

Carmens mamma Paola uppmuntrar sina döttrar att lära sig nya saker och att be ofta. Hon säger att det är bra att ha Gud i livet. "Om vi söker efter Jesus ska vi absolut hitta honom!"

Kusinerna Sara, 10 år, och Linnéa, 9 år, satte upp ett mål att läsa skrifterna tillsammans varje dag i en hel månad. På morgonen innan skolan ringde de varandra och studerade ur materialet *Kom och följ mig*. Båda tyckte att det var lättare att läsa skrifterna när de gjorde det tillsammans. Jag frågade hur det kändes när de hade studerat *Kom och följ mig* i en månad. Sara svarar: "Det kändes som att den Helige Anden var ett steg närmare mig." Linnéa säger: "Jag känner mig starkare och gladare." Linnéa berättar också att hon tycker att *Personlig utveckling:Handledning för barn* är en fantastisk bok, för den hjälper henne att lösa problem i livet. Hon vill rekommendera fler att använda den!

Felicia, 8 år, fick en stor kärlek till orden i bokens inledning med en gång: "Den får mig att känna att jag är värdefull, som att alla älskar mig och alla behöver mig. I början står det om mina syften och att himmelske Fader älskar mig. Det får mig att känna att jag är ett älskat barn, precis som alla andra." Det första målet Felicia satte upp var att göra något snällt varje dag i en vecka. Efteråt firade hon med belöningen att göra eget "slime". Hon berättar: "Jag kände mig väldigt bra, för jag mår bra när jag hjälper andra. När jag bredde mackor och hjälpte alla på morgonen så kände jag mig glad och pigg och hjälpsam och att alla behöver mig."

En dag kom Felicia hem från skolan, uttröttad efter en

gympalektion. Hennes nya lärare var tuffare än den förra och hon hade svårt att hänga med. Hon satte ett mål att börja träna på armhävningar och sit-ups hemma. Efter 2 månader av regelbunden träning berättar hon nu: "Jag känner mig bra, för jag blev starkare och jag hjälper min kropp, och det gjorde min svaghet stark. Nu kan jag göra 40 armhävningar om jag får paus, och 125 situps!"

Att sätta upp mål har också hjälpt Felicia skaffa sig nya vänner i skolan. Hon hade under en lång tid haft svårt att hitta någon att leka med på rasterna och kände sig ensam. Efter bön gjorde hon en målsättning att i en vecka dagligen fokusera på att 1) lyssna på någon, 2) hjälpa någon och 3) leka med någon. Hon kom hem som en solstråle efter skolan varje dag. Gud hade välsignat henne med tillfällen att både lyssna, hjälpa och leka med klasskompisar. Felicia lärde sig att bjuda in sig själv och andra till lek, och det är en förmåga hon är glad att kunna använda varje dag nu. Hon har också blivit bättre vän med flera i sin klass. Belöningen för hennes uppnådda mål glömdes bort – den största belöningen var att få nya vänner!

Felicia.

Carmen.

Linnea och Sara.

Fakta:

Vad är det för bok?

Personlig utveckling:Handledning för barn. Det finns också en separat bok som heter *Personlig utveckling:Handledning för ungdomar* som riktar sig till dem som är lite äldre.

Vad är den till för?

En bok där barn och ungdomar lär sig att sätta upp mål och att klara av dem.

Vad kan jag bli bra på?

Vad som helst! Boken hjälper dig dela upp dina mål i kategorier – andligt, fysiskt, socialt och intellektuellt.

Hur får jag tag på den?

Tala med ledare från till exempel Primär, Unga Män eller Unga Kvinnor. Den finns också i appen Evangeliebiblioteket under Målgrupp/Barn/ Mål och illväxt, alternativt Målgrupp/Ungdomar/Children and Youth. ■

Erik Nilsson, lärare och patriark

AnnCathrine Hindborg

Utby församling

Hösten 1970 knackade det på dörren hos mig och min fästman. Där stod två unga missionärer från Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga och ville dela ett glatt budskap med oss!

Det var **Erik Nilsson** från Sollefteå och hans kamrat David Jones från Mesa, Arizona. Jag tror att alla som blivit medlemmar tack vare missionärer känner ett speciellt band till de första som tog kontakt. Så känner Christer och jag. Att de hittade och undervisade oss har välsignat våra liv med ovärderlig kunskap, berikande upplevelser och eviga vänskapsband. Jag känner mig hedrad som fått uppgiften att skriva en liten resumé över Eriks hittillsvarande liv!

Hans Erik Gunnar Nilsson föddes 1947 i Sollefteå, Ångermanland. Hans far döptes in i kyrkan 1953 och tre år senare döpte han sin son Erik i källaren till Sundsvalls dåvarande kapell på Hjortgatan. Eriks mor (född Sundkvist) blev också hon medlem några år senare. Erik upplever sin uppväxt som fin och trygg. Familjen utökades med ytterligare två söner: Börje som bara levde ett par dagar och Sture, som är sju år yngre än Erik.

Grenen i Sollefteå var liten, i genomsnitt 13 medlemmar på söndagsmötena. Primär fanns då inte i grenen men när Erik kom upp i UM/UK-åldern tillkom några jämnåriga att umgås med. Man åkte gärna de 13 milen till Sundsvall för att delta i större ungdomsaktiviteter. På familjens tomt fanns en liten stuga som Erik bodde i under några år och i den stugan fick han sina första andliga erfarenheter.

Efter några månader i lumpen fick Erik uppskov för att kunna studera på Folkskollärarseminariet i Härnösand. När utbildningen var klar återvände han till I 21 i Sollefteå. Han hade flera ämbeten i kyrkan och verkade bland annat som grenspresident i Sollefteå.

Missionspresident Herbert Spencer uppmuntrade honom att gå ut som missionär. När kallelsen kom var den undertecknad av

president Joseph Fielding Smith. Eriks första område var Göteborgs andra gren (Utby). Han blev sedan förflyttad till Solna, där han så småningom blev distriktsledare, sedan zonledare och från hösten 1971 assistent till missionspresidenten. Efter missionen återvände han till sitt föräldrahem i Sollefteå och fortsatte att arbeta som lärare.

Erik mötte sin blivande hustru, Lena Tingell, hösten 1973, då hon kom till Härnösand för att studera vid Lärarhögskolan där. Lena är uppväxt i kyrkan i Helsingborg och Malmö. De gifte sig 1975 och bosatte sig i föräldrahemmet i Sollefteå, där också första barnet föddes. Familjen utökades så småningom med ytterligare tre söner och två döttrar, samt en fosterdotter. De levde ett intensivt liv med arbeten, vidareutbildningar och en hel del utmaningar. Numera är de också välsignade med 10 barnbarn.

1977 erbjöd Ole Podhorny, chef för kyrkans utbildningssystem i Norden, Erik en tjänst som chef för seminariet och institutet i Sverige och han ombads då att flytta till Stockholm med sin familj. Där verkade han också som högrådsmedlem i Stockholms stav och senare som rådgivare till tre missionspresidenter (Olson, Johnson och Kimball). Familjen hade bott i Västerhaninge och Handen i 12 år när flytten gick vidare till Jönköping, varifrån han reste runt i Sverige i sitt arbete inom kyrkans utbildningsverksamhet.

I Jönköping kallades Erik bland annat till biskop. Familjen hade bott där i tio år när de blev ombedda att flytta till Göteborg för att bygga upp institutet på Vasagatan i Göteborg. Tanken på att flytta till en storstad igen lockade inte, så huset de fann genom Andens vägledning i Kungsbacka kändes som en skänk från ovan. Där bor de fortfarande efter snart 22 år.

I Göteborgs stav har Erik verkat som stavsprestidentens rådgivare samt som medlem i Göteborgs stavs högråd. När Erik var 55 år (2003) kallade stavsprestident Leif Mattsson honom, på uppdrag av Boyd K. Packer (som då var president för de tolv apostlarna) till patriark, att verka i Göteborgs stav.

Erik berättar att kallelsen var hedrande, överraskande och även skrämmande eftersom han skulle uttala välsignelser som skulle nedtecknas

Erik tillsammans med föräldrar och lillebror Sture.

Erik och Lena Nilsson.

och sparas i kyrkans arkiv. "Kommer jag att kunna säga något över huvud taget?" undrade han. Erik har dock ett vittnesbörd om att Herren dugliggör den han kallar och känner att han gör en god insats. Även om Erik också har fått ge patriarkaliska välsignelser till äldre personer är det oftast unga människor som kommer till honom. När Bengt Höglund var tempelpresident kom han till Kungsbacka och kallade honom, på uppdrag av president Monson,

till beseglare i Stockholms tempel. Erik känner att det är underbart att också få betjäna personer i andra änden av livskedjan.

Lena berättar att Eriks kallelse till patriark nog var mer oväntad och omtumlande för honom än för henne. "Under åren som gått har vi haft besök av många goda människor i vårt hem som har kommit för att få sina patriarkaliska välsignelser. Numera arbetar vi tillsammans i detta ämbete eftersom jag de senaste åren har fungerat som

patriarkens skrivare. Det känns fint att få ta del av den goda ande som detta ämbete för med sig."

På fritiden har Erik och Lena flera gemensamma intressen, däribland dans. Redan i Sollefteå dansade Erik folkdans i hembygds-gillet där, och när covid-19 inte hindrar dem dansar de numera i Vallda folkdanslag. Med danslaget har de rest runt på uppvisningar bland annat på Irland och Bornholm, i Polen, Slovakien och på Åland. De tycker om att arbeta med sin släkt-historia och trädgårdsarbete intresserar dem båda. Erik tycker om att filma och fotografera, spela piano och sjunga i kör.

Lena avslutar sina intryck så fint med orden: "Vi har haft många goda, lärorika år tillsammans och har skapat oförglömliga minnen, som vi nu kan glädjas åt som pensionärer. Vi ser också fram emot en evighet där vi får möta och länkas samman med dem som har gått före oss. Jag är så tacksam för det oändliga och vackra perspektiv på livet som evangeliet ger oss." ■

Avlidna

Göta Jansson (1929–2021) har lämnat detta jordeliv. Hon anslöt sig till kyrkan i slutet av femtio-talet efter att ha fått undervisning av missionärerna. Den ena av dessa var Gunnar Jansson, som senare blev hennes make. Största delen av sitt liv tillhörde hon Halmstad församling där hon verkade troget i sina olika ämbeten. Göta utmärkte sig genom sin villighet att tjäna så fort tillfälle gavs och har välsignat många människors liv. Hon såg Herrens hand i allt som skedde och satte sin lit till honom. Hon var glad, tacksam och hade förmåga att glädjas åt små ting i livet.

Tillsammans med Gunnar uppfost-rade hon tre barn, Ulrica (Stode), Katarina (Karlsson) och Daniel (Jansson). Familjen växte allteftersom och vid tidpunkten för sin död hade hon 19 barnbarn och 18 barn-barnsbarn. Hon uttryckte ofta sin stora tack-samhet över sina många efterkommande.

Det ljus hon spred under sin levnad lyser fortfarande och skänker tröst i sorgen och saknaden. ■

Göta Jansson tillsammans med maken Gunnar.

Min gammelfarmor – Tant Tin

Sonja Malm

Jönköpings församling

När jag våren 2020 gick igenom lite gamla papper hittade jag en handritad karta som visade min gammelfarmor Stina Cajsa gravplats på Vallsjö kyrkogård i Sävsjö. Jag studerade kartan och lade undan den. En tid därefter fick vi anledning att besöka orten och tanken att även besöka graven kom till mitt sinne. Var det möjligt att graven fanns kvar? Min gammelfarmor dog strax innan jag föddes, så det är många år sedan. Inga släktingar bodde kvar i området. Min första tanke var att graven troligen var borttagen. Jag gick igenom gamla album och fann bilder på graven. Den hade inte en vanlig gravsten utan ett smides-kors med en inskription.

Med hjälp av den handritade kartan fann jag graven direkt när vi besökte kyrkogården. Graven fanns alltså kvar. När Stina Cajsa dog, 86 år gam-mal, fanns inga andra släktingar kvar på den platsen. Mitt hjärta värkte när jag tänkte på hur

ensam hon måste varit. Jag läste inskriptionen och blev berörd. Den lød: "Vännerna reste vården." Den gamla var alltså inte ensam! Hon hade vänner omkring sig! Så gott att veta!

När jag stod där kom en klar tanke till mig. Kan det finnas något skrivet om denna kvinna? Jag minns hur farmor berättat att hon var djupt religiös, att hon fått arbeta hårt i hela sitt liv. Hon blev änka endast 42 år gammal med 6 barn att ensam försörja och fostra. Tänk om någon där i Sävsjö skrivit något om denna fantastiska kvinna?

Tiden gick och tanken på min gammelfarmor Stina Cajsa kom tillbaka om och om igen. Jag läste brev som hon skrivit till sin dotter, min farmor, för länge sedan och tittade på gamla fotografier. Så började jag trevande försöka hitta något om henne. Jag talade med någon på Sävsjö pastorat och fick därigenom kontakt med en avlägsen släkting som hade gravbrevet för Stina Cajsas grav. Vi talades vid på telefonen och skickade lite uppgifter till varandra. Så trevligt!

Mina efterforskningar fortsatte och så småningom fick jag kontakt med en kvinna i Sävsjö hembygdsförening. Nej, det namnet kände hon inte igen. Så gick det några timmar och som hon själv senare sa: "Så fick jag en snilleblxt. Det kan väl inte vara Tant Tin?" Hon kollade upp de uppgifter jag lämnat mot uppgifterna om Tant Tin. Hon trodde knappt sina ögon när hon såg att det var samma person. Hon berättade att Tant Tin var en välkänd person i Sävsjö när

hon levde. Alla visste vem hon var. Dessutom kunde hon berätta att det fanns en text om Tant Tin i en av hembygdsföreningens årsskrifter. För mig blev detta ett särdeles känslösamt samtal! Det stod så klart för mig att Anden vägleder!

Några minuter senare satt jag och läste berättelsen om min gammelfarmor Stina Cajsa med tårarna rinnande utför kinderna. Det var en mycket fin berättelse. Jag fick veta att texten var skriven av en man som under de 15 sista åren av Stina Cajsas liv var son i prästgården i Vallsjö. Som barn hade han en nära kontakt och vänskap med Stina Cajsa, som ofta var i prästgården och hjälpte till. Han berättade om hennes liv och familj. Han berättade om hennes hem, beskrev hennes möbler, hur hon försörjde sig genom att gå runt och hjälpa till i hem och hushåll. Han berättade om hennes begravning och mycket mer. Underbar läsning!

När jag fick veta att den man som skrivit berättelsen fortfarande är i livet ringde jag naturligtvis upp honom. Jag presenterade mig som barnbarnsbarn till Tant Tin och kände hur berörd han blev av min tacksamhet över att han skrivit om henne. När jag berättade att den sekretär som han beskrev från hennes hem nu står i mitt vardagsrum blev han alldeles tyst. Han är en gammal man nu, bor i Lund och sitter och tänker tillbaka. Han var 15 år när Tant Tin, som han kallade henne, dog. Han berättade att han sitter i sin fåtölj och får besök i sitt minne av de människor som fanns runt honom när han växte upp. Han skriver ner sina minnen från den tiden och ett sådant fint minne handlade om min gammelfarmor Stina Cajsa. Min tacksamhet till denne man är stor.

Jag undrade varför han kallade henne Tant Tin? När hon var nyfödd fick hon namnen Stina Cajsa från sin mormor och farmor, men av någon anledning kallades hon Kristin av familj och vänner. Han berättade att det var svårt för småbarnen i prästgården att säga Tant Kristin, så de kallade henne rätt och slätt för Tant Tin.

Min gammelfarmor Stina Cajsa var inte ensam, hon hade många vänner omkring sig. Det stod väldigt klart för mig när jag läst denna fina berättelse och pratat med denne gode man. Mitt hjärta värmdes när jag förstod vilka goda människor min gammelfarmor hade runt sig.

Omständigheterna under våren och sommaren ledde mig till min gammelfarmors grav. Detta i sin tur gav mig en fin upplevelse under pandemin. Andens vägledning var så tydlig. Jag är tacksam att jag genom denna erfarenhet bättre lärt känna denna speciella kvinna, min gammelfarmor Stina Cajsa – Tant Tin. ■

Cajsa Stina – Tant Tin.

**Sonja
Malm vid
gravplatsen
i Sävsjö.**

100-åringen som hoppade ut genom fönstret och försvann ...

John Birberg

Sundsvalls gren

Ja, det gjorde han faktiskt för ett par månader sedan, men turligt nog blev han återfunnen.

Vi pratar om Bengt Birberg som lördagen den 20 mars fyllde hela 100 år. Bengt föddes den 20 mars 1921, som nummer fem i en syskonskara på sju. Alla hans syskon uppnådde hög ålder, men idag är han den ende kvar i livet och vi i familjen tycker att han är värd att uppmärksammas!

Han växte upp på en lantgård i Matfors, två mil väster om Sundsvall, och efter sex års grundskola följde han i sin fars, och även farfars, fotspår och blev byggnadssnickare. Så gjorde även hans bror Gustav, och Gustavs son Kjell, så många snickare blev det.

Bengt var en sökare redan i unga dagar och besökte åtskilliga trossamfund för att hitta frid och sanning. Så småningom, när han nästan gett upp hoppet, kom han via en vän i kontakt med kyrkan och kände omedelbart att han hittat hem. I sitt inre erfor han en röst som sa: "Detta är vad du söker. Det är jag, Jesus Kristus." Den 5 januari 1952 döptes han som medlem i kyrkan.

Lite senare kallades han på en byggnadsmission och under den tiden träffade han sin blivande hustru Majsy. Den 20 juni 1956 gifte de sig i Majsys hemstad Växjö och åkte därefter till templet i Schweiz för besegling. Paret bosatte sig sedan i Matfors, på gården där Bengt växt upp, och fyra barn kom så småningom till världen.

Bengt har levt ett mycket strävsamt liv med många långa dagar av hårt kroppsarbete men har välsignats med mycket god hälsa. Alla vi som sett honom arbeta och verka troget i evangeliet är mycket imponerade av hans karaktär och goda föredöme, och vi är glada över att kunna fira hans hundra födelsedag! ■

Bengt Birberg.

Bengt och Majsy Birberg.

Bengt, snickare till yrket, i färd med att tillverka en kökshylla.

Bilden som reflekterade ljuset

Sofia Karlsson

Västra Frölunda församling

Våren 2020 var jag trött. Jag befann mig i en rehabiliteringsfas efter långvarig stress och utmattning och hade precis återgått till mitt arbete som fysioterapeut i hemsjukvården.

Vi var underbemannade på jobbet och hade precis infört ett nytt journalsystem. Covid-pandemin hade börjat ta fart, vilket medförde ständiga uppdateringar om hur vi skulle förhålla oss till patientbesök, skyddsutrustning etc, med nya direktiv så gott som dagligen.

Det beslutades att inga semestrar skulle beviljas fram till och med 31 maj, vilket lade sordin på en redan ansträngd situation. Det var bara till att jobba på när påsken nalkades och resten av familjen skulle ha påsklov.

Hemma hade ingen av oss orkat planera och göra inköp inför påsken och på torsdagskvällen var jag för trött för att påskpynta, så jag gick och lade mig med tanken att i stället göra det nästa dag.

På morgonen fick jag tanken att göra ett annorlunda påskris. Jag skrev ut bilder på Kristus, bilder från hans liv, underverk och händelser. Jag klippte ut, laminerade och satte dem som pynt i påskriset, som nu fick sin plats på köksbordet – där ALLA skulle se det!

Påsken var fin och påskriset fick stå kvar några veckor efter påsk.

Trots en ökad medvetenhet hade jag gjort lite för mycket under helgen.

Dagarna efter påverkades sömnen, jag behövde ta Alvedon för att hålla huvudvärken borta och hade återigen svårt att tänka klart och hitta struktur i mina arbetsuppgifter.

En morgon vaknade jag och kände mig långt ifrån utsövd. Jag ville inte gå upp,

ville inte gå till jobbet, men gjorde mig i ordning och promenerade dit.

Jag minns att jag fick tanken att jag kanske borde vända om, gå hem och sova, försöka bromsa karusellen i huvudet, lyssna på och lugna ner kroppen, men jag fortsatte till jobbet ändå.

På plats kändes det bättre, och det var gott att träffa kollegor. Jag hade tid att komma i kapp med mina arbetsuppgifter och fick hjälp och stöttning när jag bad om det. Goda samtal, skratt, och samarbete sammanfattade en fin arbetsdag.

Trots det var skruvstället åtdraget kring huvudet när jag gick hem och tröttheten bankade på dörren och ville komma in.

Instinktivt trängde jag undan den men förnuftet sa till mig att försöka sova, trots att det var tidig eftermiddag. Jag slumrade faktiskt en stund, men blev snart väckt av vårt yngsta barn, steg upp och antog "mamma-mode" med tröttheten bakom lås och bom och skruvstället ordentligt åtdraget. Igen.

Eftermiddagsschemat rullade på och plötsligt, efter någon timme, var alla barnen i väg på olika aktiviteter och ett lugn infann sig i huset. Jag fick tanken att sätta mig och skriva dagbok, så jag letade fram dagboken och satte mig vid köksbordet.

Utomhus var det ömsom sol, ömsom moln, och solens strålar nådde bara stundtals fram till mig där jag satt.

Jag började skriva några rader, men fick ingivelsen att i stället bläddra igenom och läsa gamla anteckningar.

Mina ögon fastnade vid ord som jag skrivit några månader tidigare:

"Hur fyller jag mitt hjärta när blotta tanken på ansträngningen får min kropp att rygga tillbaka?" Tårarna kom, för jag kände och kom ihåg precis vad jag menade när jag skrev de orden. Jag sörjde och tyckte synd om mig själv för den otillräcklighet jag kände då, den enorma tröttheten och den sorg jag fortfarande kände över att stundtals vara orkeslös och förlamad, samtidigt som önskan om och behovet av att fylla mitt hjärta med Kristus och kärlek var så stort.

Hur skulle jag lyckas med det?

För att fylla hjärtat måste jag ju vara aktiv, agera, göra, kämpa ... Jag som ju måste bromsa ...

I den stunden glimade det till i min ögonvrå, ljuset förändrades hastigt. Jag lade märke till det, men trodde att det var någon som kanske gått förbi utanför och ignorerade det. Men så hände det igen. Jag tittade upp men kunde inte identifiera vad det kom ifrån, vad det var som orsakade detta "ljusspel"?

Utomhus var det alldeles tomt på gården.

Jag tog återigen upp pennan och började skriva när det så glimade till en tredje gång i ögonvrån. Jag lyfte blicken som nu i stället fastnade på påskriset med de laminerade bilderna på Kristus. Jag såg att en av bilderna sakta, sakta rörde sig fram och tillbaka, och då och då nåddes den av solens strålar som reflekterades i plasten och nådde mig.

Bilden som reflekterade ljuset var bilden på Jesus när han helar mannen som föddes blind.

Min blick fastnade på Jesus och i den stunden var det som om mitt hjärta fylldes. Av kärlek.

Jag tänkte sedan på den blinde mannen som kanske inte heller hade förmåga att "göra" utan bara "vara" och finna sig i sin situation. Jag kände mig lite som honom – blind, oförmögen att aktivt agera.

Inom mig tänkte jag: Jesus kom till honom. Jesus helade honom. Fyllde hans tomma hjärta.

Tårar trillade ner för mina kinder och i den stunden fick jag känslan av att Jesus öppnade mina ögon så att jag kunde se och känna att han kom till mig och fyllde mitt tomma hjärta.

För mig var det ett underverk. Kristus kom till mig och mötte mig där jag var, där och då. Han såg och kände mitt hjärtas längtan. I den stunden öppnade han mina ögon så att jag kunde se Guds godhet och känna hans kärlek till mig.

Jag kände så tydligt att jag inte behöver springa fortare än jag förmår. Jag behöver ju inte springa alls just nu. Jag behöver bara vandra med Kristus, och när jag känner att jag inte ens orkar vandra så är det okej. Då kommer han till mig och fyller mig med kraft igen.

Och det enda jag behövde göra var att bara vara "stilla och [veta] att jag är Gud" (L&F 101:16).

Jag är tacksam för att mitt hjärta var öppet för att ta emot ett litet vardagsmirakel som egentligen var ofantligt stort. ■

När kyrkan kommer hem

Felix Sahlin, musikordförande i Göteborgs stav.

Sandra Salo Miranda.

Noah och Benjamin Sandelin, Kristianstads församling.

Nu har vi väl alla upplevt känslan av att titta på kyrkans möten via vår dator eller tv-skärm. Även om vi saknat våra levande möten med levande tal och musik finns det också positiva saker med de satellitsändningar som nått våra hem. Att bjuda in vänner och bekanta till kyrkans olika evenemang har väl aldrig varit lättare.

Göteborgs stav har inlett en serie med digitala musikaftnar under ledning av stavens musikordförande Felix Sahlin. Här blandas fina musikinspelningar med bilder på Frälsaren och på den vackra värld han skapat. Även

heltidsmissionärer har använts för att vittna genom tal och sång.

Lördagsmötet på Malmös senaste stavs-konferens skapades på liknande sätt. Här var det stavens institutråd som satt ihop ett program med trosstärkande

upplevelser blandat med andlig musik. Mötet avslutades sedan med ett tal av president Helmstad, rådgivare i stavspresidentskapet.

Även om vi inte har samma resurser som kyrkan centralt är det härligt att det görs så mycket fina lokala produktioner som kan delas och återanvändas. Presidenten för Sverigemissionen Robert Davis talar mycket om vikten av att dela med oss av evangeliet via sociala medier. I Sverige är det viktigt att det är svenska röster som vittnar och berättar.

I Stockholms södra stav gjordes nyligen en video för internationella kvinnodagen om att vara kvinna och troende i Sverige i dag. De svenska produktionerna växer i kvantitet och kvalitet. Du kommer att hitta produktioner som känns rätt för dig att dela med släktingar och vänner. Och du får tillfälle att dela din egen tacksamhet och dina egna erfarenheter via nätet. Det är en spännande tid vi lever i. ■

Rebecka och Maria Sjödin, Malmö församling.

Pearl Thylin, Handens församling.

Ingrid Nilsson med Thea och Charlotta Hägglund, Vendelsö församling.

Mormons boks anmärkningsvärda natur

Paul D. Johnson

Missionär i Sverigemissionen

Ibland tenderar vi att glömma hur fantastisk Mormons bok är. Den kom fram genom änglars verksamhet efter att ha varit dold i århundraden. Den upptäcktes inte av arkeologer och översattes inte av forskare. Översättningen blev möjligt endast genom Guds gåva och kraft. Hur anmärkningsvärd Mormons bok är insåg jag under min första mission i Sverige.

Vi undervisade en ny undersökare om Mormons bok, inklusive det faktum att den var ett direkt resultat av himmelska besök hos profeten Joseph Smith. Vi lade en kopia framför henne när vi pratade. Hon tittade på boken och på oss och frågade uppriktigt: "Får jag ta i den?"

Hon förstod hur helig den här uppteckningen verkligen är. Det är ingen vanlig bok skriven av människor, utan själva Guds verk

Paul Johnson som missionär i Sverige sommaren 1978.

Paul Johnson tillbaka i Sverige 2020 för ytterligare en mission, nu tillsammans med hustrun Ruth.

genom profeter och änglar genom århundradena, förberedd i det uttryckliga syftet att frambära återlösning i dessa sista dagar. Vördar vi dess heliga sidor på det sätt som de så väl förtjänar? ■

Gävle, där allt började

Äldste Gallagher Snow, missionär i Sverigemissionen
Inger Höglund, Liahonas lokalredaktion

Till Liahonas redaktion kom nyligen ett brev från en missionär, äldste Gallagher Snow, som vi inte kan undanhålla er. Vi har också satt in lite extra upplysningar i brevet. Utdragen från äldste Snows brev står i kursiv text.

"Först lite historia: min mormors farmors farmors bror John föddes i Gävle. När han var bara nio år lämnade han hemmet och började arbeta på ett fartyg som åkte mellan Sverige och USA. Det gjorde han i ungefär 18 år. År 1843, när han var i Boston, kom han i kontakt med missionärer för Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga. Han blev undervisad av broder Erastus Snow och döptes i juli samma år. Han följde de heliga västerut och deltog också i Mormonbataljonen."

På en generalkonferens i oktober 1849 kallades några bröder att åka till Danmark och missionera. Här hade man samma år instiftat en lag om religionsfrihet. John gick efter mötet fram till Brigham Young och frågade om inte han kunde få åka på mission till sitt hemland, Sverige.

"Efter att ha diskuterat med morbror John gick president Young med på att kalla honom till Sverige och han blev därmed den förste missionären som tjänade i det här landet i denna den sista tidshushållningen. På sommaren 1850 återvände han till sin hemstad Gävle, där hans bror, syster och far fortfarande bodde. När han kom dit fann han sin bror Peter mycket sjuk i TBC och läkarna sa att han bara hade några månader kvar att leva. Morbror John lade händerna på sin bror och helade honom genom det heliga prästdömets kraft. Strax därefter döpte han honom och sin syster. De blev de första medlemmarna i den återupprättade Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga i Sverige. Min morbrors namn var John Forsgren och hans syster hette Christina Erika, och hon är min mormors farmors farmor."

Det kan vara intressant att veta att Erika hade haft en speciell upplevelse inte långt före broderns hemkomst. På högmässan en söndag tyckte hon sig se en man stå framför henne med tre böcker i handen. Han sa: "De som tror det som står skrivet i dessa böcker kommer att bli

frälsta." När brodern kom med Bibeln, Mormons Bok och Läran och förbunden, trodde hon på hans vittnesbörd.

I Gävle fick han höra talas om en grupp om 200 personer som befann sig i ett lagerhus i hamnen i Gävle. De väntade på ett fartyg som skulle ta dem till Amerika. De blev intresserade av äldste Forsgrens budskap och ett offentligt

möte hölls den 6 augusti 1850. Ett stort antal av denna grupp döptes och man organiserade en gren och gav männen prästadömet. Detta blev alltså den första grenen av kyrkan i Sverige, faktiskt i hela Skandinavien. Denna grupp åkte sedan vidare till USA.

John blev utvisad och sattes på en båt som gick mellan Stockholm och USA. På vägen dit måste båten stanna i Helsingör och betala Öresundstull, och då passade John på att hoppa av. Han fortsatte sedan som missionär i Danmark under två år. Syskonen emigrerade och gifte sig i USA och även fadern kom dit.

"Medan jag verkade i Borlänge gren fick jag möjlighet att under en kort stund besöka Gävle medan jag väntade på ett tåg. Det var ungefär 45 minuter mellan tågen så min kamrat och jag undersökte hur lång tid det skulle ta för oss att ta oss till Gamla Gävle, där familjen Forsgren bott. Det tog oss tio minuter att gå dit och jag kunde knyta an till mitt förflutna en stund. Vi gick fram till statyn av John Forsgren och jag kunde ta några bilder av min fem generationers morbror. Det var en ödmjuk känsla att stå på samma plats, se samma hus och omgivning som mina förfäder hade gjort. Denna erfarenhet skulle ha varit cool för vem som helst som fått veta mer om sina förfäder och besöka viktiga platser, men för mig var det också viktigt av en annan orsak."

Mina förfäder spelade en avgörande roll för återställandet av evangeliet i Sverige. Jag har kunnat besöka historiska platser i New York, Kirtland och Nauvoo, men den här resan har varit en av de allra mest meningsfulla för mig. Jag kunde se det hus där min släkt hjälpte till att åstadkomma återställelsen i Sverige. Jag är stolt över att tillhöra familjen Forsgren. Att kunna dela med mig av samma vackra budskap är det som inspirerade mig att verka som heltidsmissionär och att tjäna i mina förfäders hemland, och det har gett mig så mycket mening med och hängivenhet till mitt arbete. Jag hoppas att jag kan göra mina förfäder stolta genom att fortsätta att modigt dela med mig av budskapet som de kämpade för." ■

Äldste Gallagher Snow besöker Gävle.